

OD. No. 392

Naam DE KOERIER.

Zie ook:

[illegible]

DE KOERIER

12 JUL 1965 BCP 13 JUL 1965

MINUTENBLAD

DOSSIER No. UD 392

NAAM: DE KOERIER

1. Aan B. ter att. van Mr. Neervoort.
ACD 29 April 1947.

Nor...

B. ter att. 30-4-47
H. Broome gelieve bulletin van 'de Koerier'
ten te volgen. 1 MEI 1947
geen

INHOUDSOPGAVE

DOSSIER Nr. : OD 392

NAAM: DE KOERIER

Volg Nr.	AFZENDER	Agenda Nr.	INGELEGD	
			Datum	Par.
A.L. 17253-'47				

EXTRA

AMSTERDAMSCH BULLETTIN DE KOERIER

17498
PRIJS 9 CENT

ROMME en KORTENHORST COLLABORATEUR VOLK en STAAT

Een goed zaakje met de Duitsers

De sluier, die over de gebruiken in de hoge regeringskringen hangt, is in het proces-De Geer, waar de kopstukken van de Londense periode voor het hekje verschenen, voor een tipje opgelicht. Hoe er gescharreld werd met de staats- en volksbelangen is door de verklaringen van gewezen gezagsdragers wel duidelijk geworden. Als men elkaar niet meer lust, ziet men op een elegante wijze een ander op dood spoor te rijden en geeft men een figuur, die afgedaan heeft, een „missie” naar een afgelegen gebied, eventueel met een „hoge onderscheiding” als pleister op de wonde. Andere heren van de kliek die zich geroepen voelt de touwtjes in handen te houden, krijgen dan weer een kans en 't spel gaat door tot ook zij op hun beurt plaats moeten maken voor een wachtende candidaat. Bij elke kabinetsformatie zijn de onderhandelingen „moeizaam”, daar vele teentjes gevoelig zijn en bij de „koehandel” de gevoelige plekken moeten worden ontzien. Eén der wachtende heren is thans Romme, de machtige leider van de K.V.P., die op de wip zit. Hij heeft ook al een „missie” achter de rug, maar natuurlijk is daarmee zijn roeping nog geenszins vervuld. Het weekblad „Strijdt” komt thans met onthullingen, die een eigenaardig licht werpen op de houding van Romme en Kortenhorst tijdens de bezetting.

Dit blad deelde mede dat in Augustus 1940 het Reclame-Bureau „Remaco”, dat feitelijk waardeeloos was, door zijn directie vrijwillig aan de Duitsers voor een hoge prijs was verkocht. Het blad reproduceert hieromtrent een rapport van de accountant J. Voet, van het Nederlandse Beheers-instituut te Amsterdam, van de volgende inhoud:

Vrij spoedig na de bezetting van Nederland, in Augustus 1940 heeft de Alg. Publiciteits Unie (A.P.U.) een harer dochterondernemingen, de N.V. „Remaco” verkocht aan een Duitse Mij., de ALA-Anzeigen A.G.

De verkopers hebben in een brief van 26 Mei 1945 aan de Militaire Commandant Sectie II Amsterdam medegedeeld, dat deze verkoop onder pressie van Duitse zijde heeft plaats gevonden. Uit een rapport van de door het NBI aangestelde beheerder, Mr H. G. W. Worst, gedateerd 12 Sept. 1945 blijkt echter, dat deze verkoop voor de A.P.U. een voordelige zaak is geweest.

De beheerder deelt namelijk mede:

1e. De A.P.U. ontving voor de verkoop f 225.000,—. De balans toont aan, dat de waarde van de zaak op het tijdstip van de overdracht vrijwel nihil was. Bij het saneringsplan-1938 waren de aandelen van de A.P.U. op 25 % afgestemd.

2e. De overname in Augustus 1940 vond zeer spoedig plaats na de bezetting.

3e. De A.P.U. heeft na de verkoop aan de N.V. Remaco opdrachten gegeven. Bij een gedwongen verkoop zou dit achterwege zijn gebleven.

4e. Wanneer de A.P.U. de Remaco gedwongen had verkocht, zou zij het personeel van de eigendomsoverdracht in kennis hebben gesteld, opdat

de personeelsleden hun houding hadden kunnen bepalen. Dit is niet gebeurd. Pas in Februari 1941 heeft de A.P.U. de verkoop bekend gemaakt.

Uit de voorgaande mededelingen van de beheerder zou af te leiden zijn, dat de verkoop van de N.V. Remaco vrijwillig heeft plaats gehad en voor de verkopers uit financieel oogpunt een voordelige zaak is geweest. De bezetter heeft daarmee de beschikking gekregen over een voor zijn doel waardevol bedrijf. De bestuurders van de A.P.U. zijn hiervoor verantwoordelijk.

Deze bestuurders zijn:

1. Prof. C. P. M. Romme, Terhofstedeweg 13. Overveen, president-commissaris;
2. Dr L. G. Kortenhorst, Nassau Zuylensteijnstraat 7, Den Haag, commissaris;
3. Mevr. G. W. P. Grollenberg—Rogge, commissaris;
4. W. A. Grollenberg, pres-directeur;
5. J. H. E. Asberg, directeur.

Behalve dit rapport, publiceert „Strijdt” nog een schrijven van 25 April 1946 van dezelfde accountant, J. Voet aan minister-president Schermerhorn, waarin dezelfde feiten zijn vermeld, en tevens wordt verklaard, dat door de plaatsvervangend directeur van het Bureau Amsterdam van het Nederlands Beheers-Instituut, Mr Hattink, mededeling van deze feiten is gedaan aan de minister van Landbouw, Mansholt. Prof. Romme verzuumde de gelegenheid om deze feiten te ontzenuwen en gaf een ontwijkend antwoord.

De openbaarheid heeft echter recht op nadere opheldering, zowel van de zijde van de betrokkenen, als van de heren Schermerhorn en Mansholt.

In verschillende bladen wordt zo nu en dan een lans gebroken voor een gecontroleerde ordening van het economisch leven door vaders Staat, iets dat grote voordelen zou hebben boven een ongecontroleerde „regeling” van de maatschappij vanwege particuliere machtsgroepen. Het gaat dan allemaal onder het motto, dat de Staat het aangewezen orgaan is ter behartiging van het „algemeen belang”.

Hier zit de kneep! En het gevaar! Want wat is dit „algemeen belang” dat de Staat wel dient? Dient de Staat het algemeen belang? Wat is een Staat eigenlijk? Dit komt men pas te weten als men de groei der Staten heeft leren nagaan. En volken hebben nimmer veel invloed uitgeoefend bij de vorming van Staten. Staten werden uitgebreid door vorsten, koningen, prinses, die steeds om bezitsvragen overhoop lagen. Nog in de vorige eeuw speelden de volken zeker geen rol in de hogere staatkunde, want zelfs algemeen stemrecht bestaat nog slechts enige tientallen jaren. Staten zijn daarom slechts organen, waarin machts- en bezitsbelangen de hoogste toon voeren. Dit blijkt wel duidelijk uit Staten, die zeker niet één volk binnen de grenzen herbergen, maar enige volken al of niet tegen hun zin bijeenhouden.

Daarom is het een bewijs van kortzichtigheid vol te houden dat een Staat 't aangewezen orgaan is om het „algemeen belang” te behartigen.

Wat is „algemeen belang” in de Nederlandse Staat, bestaande uit een groot eilandenrijk tusschen Indische en Grote Oceaan, enige eilanden in West-Indië, een stuk Zuid-Amerika en een stukje op de kust van Europa?

Is iemand zo onnozel te denken, dat in een dergelijke Staat het kleinste deel, hoewel misschien 't dichtst bevolkt, maar zeker economisch niet 't belangrijkste, de hoofdrol zal spelen en dat de belangen der andere delen daaraan ondergeschikt zullen worden gemaakt?

Zelfs in een vooruitstrevend blad als „Vrij Nederland” heerst misverstand omtrent deze zaken, waar het om ordening en vrijheidsbeperking gaat! Want vrijheidsbeperking is goed in tijd van oorlog, als het land in gevaar is. Dit zou dus de Moffen gelijk geven, die ons aan banden legden, toen zij hier in de knoei zaten. Is het volk steeds

vervolg zie pag. 2.

Prof. Romme was in de eerste bezettingsjaren lid van het College van Rijksbemiddelaars, welke functie hij tot October 1942 bleef bezetten.

ARNOLD MEIJER

Nieuw Leider

FASCISTISCHE PROPAGANDA van een zekere WOUTER LUTKIE?

Nu de conferentie van Moskou geëindigd is en ondanks verscheidene geruststellende uitspraken van leidende staatslieden wel doorgedrongen is, dat de resultaten vrij povertjes zijn geweest, wat niet 't minst te wijten zal zijn geweest aan het wel vaststaande feit, dat de heren 't nog lang niet eens kunnen worden over de verdeling van de buit, merken wij op dat machtige kringen aan de overkant van de oceaan voortgaan met gestook tegen het „mensonterend communisme” waarmee dan in dit geval speciaal bedoeld wordt het gevaar van het door de overwinning op de as-mogendheden in macht toegenomen Russische Sovjet Rijk.

Ook indien dit land met het communisme niets van doen zou hebben, zou een dergelijk uitgestrekt staatsorganisme zich niet verheugen in de welwillende tegemoetkoming van een ander, op wereldmacht gericht machtsorgaan. In de huidige wereld, die klein geworden is door de vlucht van de moderne techniek, botsen de belangen zeer spoedig op elkaar, al liggen de staatkundige grenzen op nog zulke enorme afstanden. Beide machten trachten hun invloedssferen elders uit te breiden. Rusland wordt ervan verdacht door middel van de communistisch gezinde inwoners in andere landen voorposten te vestigen voor een komende machtsstrijd. Ook de kapitalisten in de Verenigde Staten zitten niet stil en waar zij zich minder op hun ideale beweegredenen willen en kunnen beroepen, daar zij hoofdzakelijk zonder meer een belangenstrijd voeren en ook niet anders gewend zijn dan met werkelijkheden rekening te houden, zetten zij hun zware stukken onmiddellijk tegenover den tegen-

stander. Evenals zij hun land met machtige machines te lijf gaan, gaan zij de wereld met hun techniek te lijf en wij noemen dat dan „dollarpolitiek”. Om deze dollarpolitiek te steunen, benoemen zij overal vertegenwoordigers, die natuurlijk belangen behoren te hebben bij de grote zaak, waarvoor zij optreden. Het zijn de behoudende elementen, die ook rondom ons hun werk ijverig voortzetten. Zij hebben zich verbonden met het stelsel, dat bestaat uit een strijd van allen tegen allen en dat ons deze eeuw reeds twee wereldoorlogen heeft opgeleverd. Zij, die de grondslag voor de tweede wereldoorlog legden, zullen zeker niet voor een derde wereldoorlog terugdeinzen, indien hun belangen hierdoor gediend worden. En zij zijn hun werk reeds begonnen. Ook bij ons.....

Reactionnaire lieden roeren zich ook bij ons. Thans nog voorzichtig, maar we zijn ook nog maar twee jaar verwijderd van het laatste luchtalarm in ons gebied. Een zekere Wouter Lutkie, een „priester”, heeft in Den Haag een blad „Aristo” genaamd, dat zich bezig houdt, 't Nederlandse volk rijp te maken voor de aanbidding van een nieuwe leider. De nieuwe man moet worden — raadt U het — ons aller vriend Arnold Meyer! Sieg Heil! Hij zit in de nor. Maar dat mag niet hinderen. Unser Adolf was ook een „martelaar”, zijn glorie werd des te groter. Ook Mr H. P. Marchant heeft bewondering voor deze „edele mens”. Dezelfde mens. Dezelfde geestesgesteldheid vinden we in het blad de „Zuidpost”, een krant, waarmee meester Rodrigues van de Och-tendpost zich heeft verbonden om de Nieuwe Post

op te richten. Niet dat we geloven dat L.A.R.L. zonder meer een nieuw fascistje is, maar toch vinden we overal propaganda voor Arnold Meyer de man, die deze democratie op poten zou kunnen zetten, maar dan „anders”.

Voor al in het Zuiden heeft Arnold — dat is trouwens vroeger wel gebleken — een grote club. Heeft ook niet de geestelijkheid gewaarschuwd tegen 't communisme. Dat is botertje op zijn brood. En gaat 't niet evengoed als „Mussert of Moskou”. „Meyer of Moskou”?

Het Nederlandse volk sluimert verder. Het leeft in zijn corruptie, schandalen, wantoestanden. De regering, hoewel niet bestaande uit erkende maatschappelijke kopstukken, loopt nu al gemakkelijk over de volksvertegenwoordiging heen als er belangrijke zaken op 't spel staan.

Oorlogseconomie en geestesgesteldheid worden gehandhaafd, opdat een ieder dit als „normaal” zal blijven aanvoelen. Men spreekt zonder blikken of blozen over gedwongen arbeid. De deviezenpolitiek, het stokpaardje van berooide fascistische landen om hun bewapeningsprogramma te volvoeren, is thans overal gebruikelijk. De staat grijpt naar ieders privé geld en we staan aan de vooravond, waarin de dwang, Uw arbeid meer en meer voor de staat te verrichten, zal worden versterkt, terwijl een „spaarsysteem” U in de waan zal brengen, dat U er „later” nog beter van zult kunnen worden.

Het is tijd voor een sterke man want als U alles beu zult zijn zult U Arnold Meyer wellicht inhalen als „leider”.

De zwarte soldaat herleeft!

Opzienbarende onthullingen

Terwijl de Mijnwerkers

hun Zondagen offerden om in het binnenste der aarde 't onontbeerlijke zwarte goud te voorschijn te halen... het goud, waar Nederland om zit te springen en dat het nieuwe bloed is voor het economische leven van ons jarenlang uitgemergeld land, waren er andere Nederlanders, die zich ook voor het vaderland verdienstelijk zouden maken. Dat waren de lieden, die 't door de Duitschers afgetapt bloed weer zouden laten terugvloeien. Dit waren uit den aard der zaak geen mijnwerkers. Neen, dat waren heele heeren, stuk voor stuk, menschen, die wat in hun mars hadden en reeds lauweren hadden verzameld. Want om zoo'n opdracht uit te voeren, moet je een schoolje hebben gehad; je moet naar Duitschland, met de Duitschers hoogduitsch praten — ja, tegenwoordig met die bezettende geallieerde heeren je woordje in 't Engelsch, Fransch-Russisch misschien zelfs — kunnen doen. Dan kan je niet de eerste de beste sturen, dat spreekt. Er ging dan ook een partijtje kopstukken naar Berlijn..... de Nederlandsche „militaire” missie. Dat „militair”, omdat 't nog altijd mode is, na de laatste vijf roemrijke jaren. De heeren waren wel opgewassen tegen hun taak, dat moet gezegd worden. Trouwens ze waren er met 200 man, al waren ze dan natuurlijk niet allemaal even vlug van begrip. Het moet gezegd worden, dat ze — evengoed als de mijnwerkers — van gereedschap voor hun werkzaam-

heden werden voorzien. Werkten de mijnwerkers met houweelen en luchtdrukhamers, heeren werkten bij voorkeur met auto's. Daarvan waren ze ruimschoots voorzien, 154 auto's hadden ze voor hun onderzoekingen in de puinhoopen van Hitler's Derde Rijk, afgezien van een paar motorfietsen. Een generaal-majoor (vier sterren en een gouden balk) had nog 20 nieuwe Fords „noodig” — kosten 30.000 dollar — en bovendien 6 Mack trucks à f 7500.— per stuk. Zonder dieseltractor kon hun vangst ook niet binnengehaald worden.....

Wat was de vangst? Niet mis! De heeren deden in „effecten” — U weet wel van die papiertjes met veel nullen er op en met couponnetjes er aan. Daar zijn ze overal gek op! De moffen hadden ze ook niet laten liggen en daarom zaten ze nu in Berlijn. De missie zat ze op de hielen en ja, hoor, ze hebben ze gepakt. Maar ja, Berlijn is Berlijn en Mokum is ver. En dat werk gaat je niet in je kouwkleeren zitten — al heb je dan een slee van een wagen — en je wilt toch wel wat voor de moeite ook. Zoo deden de heeren er aardig zaken mee op de Berlijnsche zwarte markt — en natuurlijk niet in weer en wind, waar ze van die razzia's houden met politie in overvalauto's. Met de „verdiende” centjes was ook nog wel wat te beginnen, want als je een beetje bij bent is er aardig te scharrelen in bedrukte papiertjes, die de geallieerde heeren daar waarde toekennen.

En dan... borreltjes en koffie ná zijn in Mofrika nog steeds schaarsche zaken en onmisbaar voor harde werkers. Die na 't geplotter dan ook

recht hebben op verpozing, dewelke men — indien men opvoeding heeft genoten — slechts in Zwitserland kan vinden, en natuurlijk niet zonder „dame”.

Wat zeiden we ook weer? O, ja.....

Terwijl de mijnwerkers..... zie boven.

vervolg van pagina 1,

in gevaar als het land — de Staat — in gevaar is? Voor zeer veel Staten gaat dit zeker niet op! Het volk kan juist in gevaar komen als de Staat gelegenheid krijgt door ordening en vrijheidsbeperking der onderdanen naar buiten meer aanvallend en uitdagend op te treden — zie het Derde Rijk. Andere Staten doen niets? Omdat zij niet dictatoriaal zijn? Staten zijn steeds op 'macht uit, omdat de machten, die de Staten besturen, in wezen nog dezelfde zijn als in de vorige eeuw. Want in Staatsaangelegenheden beslissen zeker niet de volken. De volken, die het vuile karwei moeten opknappen als ondanks ordening en vrijheidsbeperking de Staatszaken toch in de soep geraken, zoals dit in het voormalige Derde Rijk zo duidelijk te zien is. Het mag zijn dat zonder ordening en vrijheidsbeperking van de overheid veel niet gaat zoals velen zouden wensen wanneer de Staat alles voor het zeggen heeft en in een keurslijf dwingt, doen zich — de geschiedenis getuigt het in talrijke voorbeelden tot in de jongste tijd — grote gevaren voor. Want de Staat wordt steeds beheerst door andere, machtiger belangen dan die van het volk, dat nog geheel onwennig staat tegenover de grote vraagstukken, die bij de Staatskunde de doorslag geven!

DE BAS

EXPORTEEREN en sterven!

Nu de toestand in Nederland niet zoo rooskleurig is gebleken als velen zich na twee jaar bevrijding hadden voorgesteld, willen we eens een paar gedachten aan onze moeilijkheden wijden! Feit is, dat we een geweldige klap hebben gekregen en onze vóór-oorlogse nationale rijkdom grootendeels is verdwenen. Hoe was echter onze rijkdom ontstaan? Dit te weten is van belang om na te kunnen gaan of wij er weer bovenop kunnen komen. En nu kunnen wij wel als vaststaand aan nemen, dat onze rijkdom niet voortspoot uit de schatten uit eigen land, maar dat wij Nederlanders onze welvaart verwierven door de voortvarendheid, waarmede wij buiten ons landsgebied te werk gingen. Onze ruige voorvaders verdreven de Portugeezen en Spanjaarden uit vele rijke gebieden dezer aarde en namen zelf daar de touwtjes in handen en één onzer roemrijkste daden uit de geschiedenis wordt bezongen in een lied over Piet Hein, die een heele vloot met zilver in de wacht sleepte! Onze welvaart stamde van overzee. Hierdoor werd later onze industrie van groote betekenis, terwijl onze landbouw voor een deel tot tuinbouw kon worden, doordat de bevolking zich het massavoedsel overzee wist te verschaffen. Onze bodem zich leende voor grondige bewerking. Vast staat, dat onze welvaart nimmer 't gevolg is geweest van de bodemrijkdom van eigen land. Ons land is noch abnormaal vruchtbaar, noch bevat Nederland een overmaat van kostbare delfstoffen, al kunnen wij wellicht in eigen behoefte aan kolen voorzien. Op eigen kracht aangewezen, zijn wij dus een arm land, dit in tegenstelling met Indonesië en Amerika, die door eigen bodemschatten van belang zijn. Amerika werd ontgonnen door arme pioniers en door flink aan te pakken wisten zij tot welvaart te komen door de bodemschatten op te sporen en te ontginnen! Evenzoo deden wij in Indonesië, waar we de

oerwouden in vruchtbare plantages veranderden en later mijnen groeven en bronnen boorden. Dit nu is in Nederland uitgesloten. Ook al zou onze bodem nog verrassingen bieden, dan zou dit nog niet voldoende kunnen zijn om de algemeene welvaart voor onze overbevolking beduidend omhoog te brengen. Dat dit thans, nu wij arm zijn, een groot nadeel is, ligt voor de hand. Wij hebben nu kapitaal noodig om er bovenop te komen. Veel moet worden hersteld, onze industrie moet worden opgebouwd! Maar de kapitaalbezitter heeft Nederland weinig of geen aantrekkingskracht. Amerika, rijk geworden, heeft kapitaal. Wij hebben 't noodig. Maar Amerika ziet de wereld niet van Europeesch, maar van iegen standpunt. Het zoekt voor zijn beleggingen, evenals Europa in de vorige eeuw, in zichzelf rijke landen, waar schatten verborgen liggen in den bodem zelf. Het heeft kapitaal voor Duitschland, waar het Ruhrgebied rijk aan kolen en delfstoffen is, voor Indonesië, dat op elk gebied producten kan opleveren, voor Griekenland en Turkije, niet zozeer om deze landen zelf, maar meer omdat deze staten op den weg liggen, die het Russische machtsgebied afsluit van de Vóór-Aziatische oliegebieden!

Onze regering heeft in de eerste plaats het oog gericht op Indonesië. Zij weet ook, dat dit veel belangrijker is dan ons land zelf. Ook Amerika heeft belang bij al deze gebieden, niet omdat het daarheen zijn kapitaal en goederen wil uitvoeren, maar omdat het de rijkdommen wil invoeren. Want alleen invoer — zilvervloot — vergroot de rijkdom. De uitvoer is de cost die voor de baet uitgaat. Hoe grooter die cost, hoe geringer de baet. De cost kan „gedrukt” worden door een machtig heer, die een groote mond en een knuppel — atombom — heeft. Maar een jochie lacht men uit en laat men de strop betalen, die men zich in angst voor den knuppel op den hals gehaald heeft. De kleine had

honger, hij moest wel, al verwekte hij een meelijwekkenden lach. Wij moeten exporteeren..... of sterven!

Wij weten allen wat dit beteekent. Wij allen zijn exporteurs geweest. Groot en klein. In de Nederlandsche steden. Wij exporteerden ons linnengoed, onze dekens naar de boeren om wat tarwe, een paar mudjes aardappels in de wacht te sleepen. Wat waren we voordeelg uit, hè? Wij met die heele stadsbevolking in de rij. In de wereld staan we ook in de rij, bij de groote „bondgenoot” overzee, bij den rijken boer, met voor zijn deur de hongerende stadsbevolking van Europa, ja, waren wij het maar alleen — China, Japan, enz.

Geloof ge, dat hij anders is dan onze eigen boer? Wij gelooven het niet! Hij haalt er uit, wat te halen 's. Zaken zijn zaken! In den wreeden oorlog heeft men 't medelijden nu juist nergens bepaald aangekweekt. Onze regering beweert, dat we door uitvoer er weer bovenop komen. Wij beweren, dat een land, zelf arm als 't onze, door uitvoer van de meest noodige voedingsmiddelen nooit of te nimmer ook maar een stap kan vorderen op den weg naar herstel. Herstel beteekent thans heel iets anders dan een fabriekje hier en een werkplaats daar. Moderne industriecomplexen verrijzen niet door zich een paar eieren uit den mond te sparen, zij zijn slechts bestaanbaar in landen, waar de olie uit den grond spuit, de overtollige aardappels in den grond als mest verwerkt worden. Voor ons is de plaet van den teekenaar Low veelzeggend. Hij teekende John Bull en Marshall voor een rek met kleeren. John Bull had maar weinig textielpunten en kon maar weinig nemen. Daarom nam Marshall maar een overall en John Bull een soldatenpak, zooals trouwens op Marshall's koffer stond: ik de dollars, jij de soldaten. Of in andere woorden: Amerika levert de kanonnen, Europa het kanonnenvleesch.....

Iets over moraal

Algemeen is de klacht over de moraal. Het is mis met het volk. Het doet niet netjes meer. Oplichterij, bedriegerij, smokkel, zwarte handel, zwenkel en groote schaal..... iedereen heeft er mee te maken. 't Ergste is, men voelt niet eens meer, als 't „verkeerd” is. In smokkelstreken praat men over alles, behalve over smokkel. Een dief of moordenaar is een erg mensch. Een smokkelaar..... is ieder. Zoo ook is het met zwarte handel. Die handel is normaal. O ja, 't mag niet, maar men maakt zich belachelijk indien men 't niet zou doen. Het is niet tegen de moraal! Hoe komt dat?

Omdat moraal meer is dan wetsartikel no. zoo-veel. Het volk heeft zijn eigen opvatting over goed en kwaad. Wat tegen het volksbelang ingaat, is afkeurenswaard. Wat een ieder als normaal aanvoelt, kan verboden zijn, maar wordt niet als minderwaardig gevoeld, ook al tracht men van hoogerhand deze opvattingen te beïnvloeden. Het volksbesef voelt onwillekeurig, welke propaganda een luchtje heeft. Want men heeft leergeld betaald met de van boven geleide moraal.

Wanneer de teugels zit, heeft steeds de mond vol gehad over de goede zaken, die hij voor had. Dit was verkeerd en wie het deed, een slecht mensch. Maar dat, dat was goed. Kwam er een andere meester — en dat gebeurde de laatste jaren, strop voor de heeren — dan draaide de moraal als de wind. Het werd een warwinkel in de van hoogerhand geleide moraal. De eene hooge Piet vond prachtig, waarop de andere hooge oome een doodstraf zette. Jan Boezeroen, die had gedacht, dat

goed en kwaad werkelijke zaken waren, dacht er 't zijne van en kweekte zijn eigen wetten, die geen rekening houden met 't stuivertje wisselen van goed en kwaad van hoogerhand. Hij smokkelde, want het bracht voordeel. En er waren overheden, die het mooi vonden. Hij verkocht zwart, hij saboteerde, ja erger, hij moorde en brandschatte in het groot. Er waren overheden die dat beloonden.

Nu zeggen de hooge Pieten plots tegen hun onderdanen, dat hetzelfde wat zij prezen, nu verkeerd en strafbaar is. En zij klagen over de moraal van hun volgelingen, dezelfde die jarenlang voor hen op de bres mochten staan, in actie waren aan de fronten — ook voor het moraal van onze troepen is actie goed, zoo zegt een kolonel b. d. in de Nieuwe Post — vertrouwd werden met stengun en handgranaat, moord en doodslag, list en bedrog. De jongens van geheel de wereld waren in „actie”, maar hun „actie” was gegrond op bedrog en zwendel. Terwijl gezegd werd, dat zij stredden voor vrede, orde en democratie, dacht men aan rubber, olie en wereldmacht. Wanneer men huilde over fascisme, dacht men aan marktverovering en verdriving van concurrenten.

Wanneer men spreekt van strijd tegen smokkel en zwarte handel, bedoelt men de onaantastbaarheid van de beschikking over de goederen, om ze dáár te gebruiken, waar de kapitaal- en staatsbelangen bedreigd zijn. Wanneer men op deze bedriegerij wijst, wordt men vervolgd, omdat men in een democratische staat moet loven wat de heeren prijzen. Andere opvattingen zijn tegen de moraal, de moraal, die bepaald wordt door wetsartikel nummer zooveel!

Volksbelang en Staatsbelang

Naar aanleiding van de knoeierijtjes, die op het gebied van de textielproductie en distributie zijn gebleken, wordt weer druk met de „Volksbelangen” geschermd. De fabrikanten benadeelen het „volksbelang”. O, die leelijke fabrikanten. Maar 't zelfde hoorden we tijdens de bezetting door de Duitse overheid verkondigen. Zwarte handelaren benadeelen 't volksbelang, want zij stalen van de minstbedeelden. Want wat verdween in den zwarten handel zou voor 't volk verloren gaan. Er werd echter niet steeds op gewezen, dat 't volk slechts dat deel der geproduceerde goederen ontvangt, dat de overheid — de staat — niet noodig had voor zijn bestaansstrijd, zijn oorlog, zijn geweld, en dat deel kon zelfs tot nul teruglopen. Het volksbelang was steeds het stiefkind voor de staat, die zijn eigen belang liet overheerschen. De tranen, die de bezettende overheid plengde over de benadeelde „volksbelangen”, waren dan ook niets anders dan krokodillentranen.

Hoe staat het nu met de „volksbelangen”, waar de stoute fabrikanten weer een loopje mee zouden nemen. Immers wij zien niet veel meer textiel dan in de nog niet al te benauwde bezettingsjaren. Wordt 't volk nu benadeeld? Laat ons constateeren dat er geen textielnood bestaat voor de nieuwe divisies, die uit den grond worden gestampt voor Indonesië, terwijl ook de marine hier, terug uit „tropisch Nederland”, niet in korte broek en hemd behoeft rond te loopen. En..... de heeren politiemannen krijgen een keurig nieuw jasje (Engelsche snit). Maar afgezien hiervan niets te zien voor de harde werkers, die reeds vijf jaren op de koffie kwamen. Nu kraakt men harde noten, dat er geknoeid wordt, zoodat de overheid niet alles grijpt, wat te grijpen zou zijn, als de producenten maar

Vervolg pag. 4, eerste kolom onderaan

Volksinvloed

Nu aan alle kanten met woorden als „democratie” en „democratisch” wordt geschermd willen we eens een oogenblik de aandacht vragen voor den tegenwoordigen toestand van den volksinvloed op het wereldgebeuren.

Heeft de gewone man, die zooals het overal van de daken werd rondgebazuind, zes jaar op de bres gestaan en stroomen bloed vergoot voor de macht en de wil van het volk, nu, na den strijd, meer invloed op en zeggenschap in het staatslichaam en daardoor meer beteekenis in den gang van zaken in de wereld, die door de staatsbestuurders wordt geregeld? Heeft hij wat bereikt door zijn bloed en offers, waarvan de miljoenen kruishouten over de geheele wereld getuigen? Het ging toch immers tegen terreur en onderdrukking? Voor Vrijheid en Democratie?

En wat zien we thans in de wereld? Deelt overal de „overwinnaar”, „het volk”, de lakens uit? Voor zoover wij het kunnen bekijken is daarvan int de verste verte geen sprake. Weliswaar, heeft de gewone man, de boer, de arbeider, de proleet, den oorlog uitgevochten, maar gewonnen heeft hij hem zeker niet. Hij heeft niet de kracht en de kunde op weten te brengen om de vruchten van zijn overwinning te plukken. Hij heeft het zwaard op vreeselijke wijze gehanteerd en het mes in eigen vleesch gezet. Millioenen zijn op de meest barbaarsche wijze aan hun eind gekomen. Het is verschrikkelijk, maar helaas noodig, daar steeds weer aan te herinneren. Niet alleen werden ontelbaar velen door kogels en granaten direct getroffen, gedood of verminkt. Millioenen werden levend verbrand in vlamvend neerstortende vliegtuigen en hellaaierende steden of verdelgd in de ovens, die opzettelijk voor menselijke wezens werden gestookt. Weer andere slachtoffers werden gemaakt door het hongerspook, dat elke menselijke vernietigingswaanzin getrouw begeleidt. Na deze helse vertoonning is de mensch murw gebeukt en doodmoe van de verspilde krachtsinspanning neergevallen, denkende, dat nu alles recht is gekomen na zooveel doorstaan leed. Terwijl het er om ging de vrijheid en de democratie te oogsten, ging men dadelijk op de lauweren rusten en daarmede zagen de duistere machten hun kans gekomen om

zich weer op het gepijnigde volkslichaam te storten. Onmiddellijk zijn de netten weer uitgezet. De volksvrijheden zijn overal weer ingesnoerd. De democratische regeeringen in alle landen doen net alsof hun neus bloedt en gaan hun gang.

In Nederland, vanouds het land der vrijheid, bedisselt na een jaar van praktische dictatuur een op macht beluste klik de belangrijkste zaken buiten het volk om. Hoe de zaken geregeld worden met Indonesië, een werelddeel op zichzelf, gaat zoo goed als zonder overleg met het volk. Zaken, een volksstemming waard, werden door een commissie-generaal van vier man, aan de andere zijde van de wereld, afgedaan. De radio-omroep, een stuk volksleven van den eersten rang, werd door regeeringen en enkele „instanties” geregeld. Over

„grenscorrecties” wordt een standpunt bepaald, nadat gewacht is totdat de belangstelling in breeden kring bekoeld is door meer directe zorgen over margarine en brood. Een voordeelig handeltje met vanouds bekende onderdrukkers wordt bekongeld nu niet te veel meer in Spaansche brei wordt geroerd.

Zooals het bij ons gaat, gaat het elders. In de hooge bevelvoering der wereldzaken gaat men ook stilletjes zijn gang.

Wat men te hooren krijgt, wordt zorgvuldig geschild. De belangrijkste woorden worden eerst met zorg geschrapt of verzacht. Want wat deze mannen werkelijk beoogen, maar eerst later blijken...

Zij komen pas te voorschijn als de legeren en vloten, die onderwijl in koortsigen haast worden gebouwd, in beweging komen. Het is dan weer de gewone man, die de vrijheid en democratie gaat verdedigen.

Evenals na München.....

Hoe lang nog?

DE BAS.

HERSTEL - AFSTEL

De resultaten van onze welvaartspolitiek beginnen alreeds merkbaar te worden. Trouwens we hebben al eerder gewezen op verschijnselen als zich thans gaan uiten. Zij zijn hoofdzakelijk gevolgen van onzen oorlog - anders kon men het niet noemen - in de Indonesische gebieden. We verloren er reeds - aldus minister Fiévez - 453 man, een belangrijk aantal als men dit vergelijkt met onze verliezen in de Meidagen van 1940. Onze deviezen worden hierdoor grotendeels uitgeput en daarom is het niet te verwonderen, dat het levenspeil verlaagd zal moeten worden, indien Amerika ons niet op ruime schaal en wel zeer spoedig gaat poffen. Onze toestand is wat dat betreft gelijk aan die van Griekenland, waar men ook met „rebellens” overhoop ligt. Dat kan een oorzaak zijn, waarom Lingadjati er thans met spoed is doorgejaagd. Komt Amerika niet te hulp, dan gaan wij weer snel bergafwaarts en terug naar een oorlogshuishouding met meer bonnen en surrogaten. Amsterdam maakt reeds een begin. Hier gaat men woonruimte distribueeren - „vorderen”. Dit is een zuivere oorlogsmaatregel, waardoor de overheid zich zeer vergaande bevoegdheden toekent. Dit is noodzakelijk omdat door de kosten van den toestand in Indonesië ons herstel op het tweede plan komt. Ook hieruit blijkt duidelijk dat het volksbelang achterstaat bij het staatsbelang.

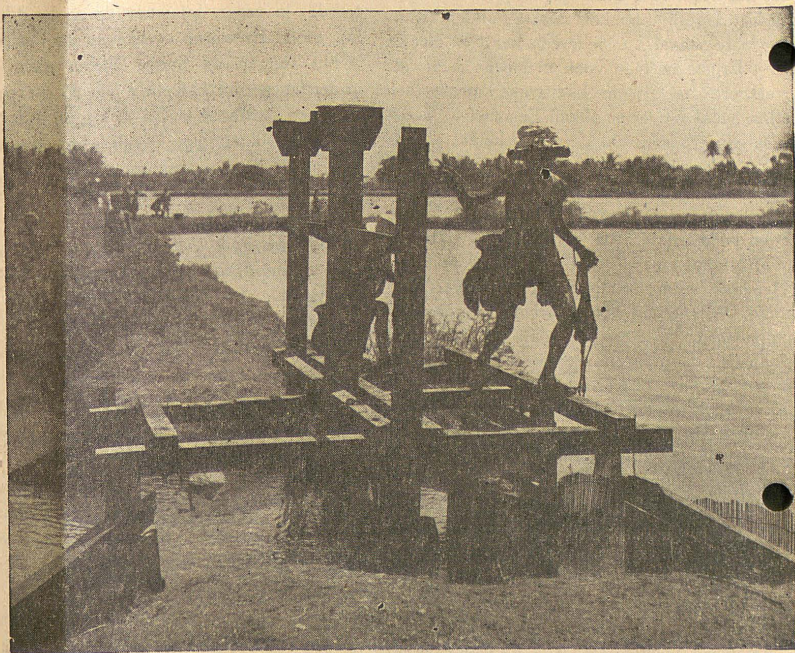
Vervolg: Volksbelang en Staatsbelang

eerlijk zouden zijn. Maar waar we weten, dat de overheid - de staat - ook nu nog meer belang stelt in goed uitgeruste troepenmachten, was textiel, maar ook deviezen - voor de bewapening - voor noodig zijn, daar vreezen wij, dat het ook thans niet het volksbelang is, dat de heeren knoeiers bedreigen, maar als van ouds het..... staatsbelang!

Verantwoordelijk voor den inhoud J. P. de Bas

Javaansche visschers keeren huiswaarts na de vangst

Een vischvijver op Java

I.D.
D E N H A A G.

Doss. 13/362.

B
BUREAU D

G E M E I N D.

Datum:

13-6-47

392
Volgno.

2.1 JUNI 1947

ACD/17495.

Op 17 Juni 1947 om + 15.30 uur werd op last van de Officier van Justitie, Jhr.Mr.W.Chr.J.M.VAN DE POLL, aan de uitgang van het Distributielokaal aan de Groot Hertoginnelaan alhier, door een agent van politie aangehouden: Piëter VISSER, geboren te Zaandam, 4 April 1898, van beroep handelsreiziger, wonende Groen van Prinstererstraat 2 H te Amsterdam.

Visser ventte aldaar met een blad, genaamd "Extra, Amsterdams Bulletin De Koerier", waarin als hoofdartikel "ROMME en KORTENHORST, Collaborateur Volk en Staat", terwijl hij dit blad aanpreest met de woorden: "Romme en Kortenhorst, collaborateurs".

Terzake van overtreding van art. 266 c.q. 261 Wetboek van Strafrecht wordt tegen Visser op last van genoemde Officier van Justitie proces-verbaal opgemaakt.

Een eventuele strafvervolgning tegen de redacteur van het blad terzake van smaadschrift wordt door de Officier van Justitie in overweging genomen.

"Extra" is een uitgave van "De Koerier", gevestigd Deurlostraat 90 te Amsterdam, Redacteur van dit blad is J.P.DE BAS.

Een exemplaar van genoemd blad gaat hierbij.

Verzonden op 20 Juni 1947.

aan: het Hoofd van de C.V.D., alhier.

COMMISSARIAAT VAN POLITIE TE HEERLEN

LITT.: G.

No. 97/47.

Bijl.:----

BETR. Politiek
tijdschrift.

Verzoeken bij beantwoording datum, letter
en nummer van dit schrijven aan te halen.

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	10 MEI 1947

HEERLEN, den

6

Mei

1947.

Aan

het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst

Javastraat 68

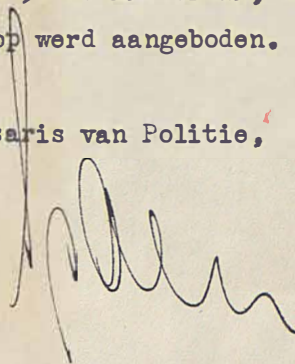
's-Gravenhage.

Volgno.
9 MEI 1947
ACD/14961.

Hierbij moge ik U een exemplaar doen toekomen van het "Extra Amsterdamsch bulletin, de Koerier" Deurloostraat 90 te Amsterdam, dat op 3 dezer in de Saroleastraat te Heerlen ten verkoop werd aangeboden.

O/b.

De Commissaris van Politie,

GEHEIM.

No.P.90-47.

BUREAU D

Nummer:	
Datum:	9-4-47

392
Enschede, 3 April 1947.

Onder toezending van bijgaand Extra Amsterdams Bulletin "De Koerier" heb ik de eer U EdelGestrenge het volgende te berichten:

~~N.V.~~ Op 28 Maart j.1. werd Cornelis ZWAAN, geboren te Amsterdam op 28-2-1922, courantenverkoper, wonende te Amsterdam, Lindestraat 82^{II}, een groot aantal exemplaren van deze bulletins op de openbare weg in deze gemeente verkocht.

Door het opschrift "Hitler leeft" vonden deze exemplaren gretig aftrek.

Aangezien in deze bulletins beledigende uitdrukkingen voorkwamen t.a.v. enige Ministers, is door Recherche-beambten van mijn dienst verdere verkoop verhinderd en zijn de nog niet verkochte exemplaren in beslag genomen.

Volgens verklaring van Zwaan, voornoemd, was hij op genoemde datum met 3000 exemplaren uit Amsterdam gekomen om deze in opdracht van zijn werkgever BAS, wonende te Amsterdam, Deurloostraat 94, in Enschede te verkopen.

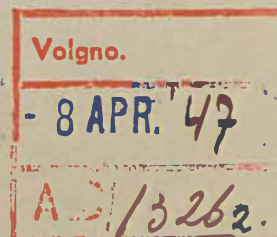
Bedoelde bulletins zouden eveneens in Almelo zijn verkocht.

A A N :

Het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68

te

's-GR A V E N H A G E.

Almelo, 31 Maart 1947.

Geheim K.11 no. 72

Aan het Hoofd van den Centraalen Veiligheidsdienst,

Javastraat 68.,

's-Gravenhage.-

V. gno.

- 2 APR. 47

AD/13072

Ik heb de eer U hierbij te doen toekomen, een extra bulletin van het Amsterdamsche blad "de Koerier", welke bulletins in grooten getale werden verkocht te Almelo, op 27 Maart 1947, tijdens de aldaar gehouden weekmarkt.

De opschriften, met extra vetten kop, boven de in dit bulletin voorkomende artikelen, waren dermate misleidend en sensatieverwekkend, en de artikelen zelve zoo gesteld en beledigend voor enkele Ministers (Oorlog en Financien) en bepaalde officieren van het Nederlandsche leger, dat hierdoor de openbare orde dreigde te worden verstoord. Na overleg met den Officier van Justitie bij de Arr.Rechtbank te Almelo, is de man die de kranten te koop aanbood overgebracht naar het bureau van politie te Almelo, en de nog niet verkochte exemplaren, ongeveer 1200 stuks, inbeslaggenomen.

knw
De krantenverkooper, genaamd Cornelis Zwaan, geboren te Amsterdam, 28-2-1922, wonende te Amsterdam Lindestraat 82-II-¹ hoog verklaarde den inhoud van het blad niet te kennen, en heden in Almelo ongeveer 800 exemplaren te hebben verkocht tegen den prijs van 9 cent per stuk, terwijl de kranten hem berekend werden tegen 5 cent per stuk.

Procesverbaal zal worden opgemaakt tegen J.P. de Bas, vermoedelijk wonende te Amsterdam, Deurloostraat 90-3, die blijkens mededeeling in het bulletin verantwoordelijk is voor den inhoud.

Gebleken is, dat zeker drie personen uit Amsterdam, dagelijks elk met 2000 exemplaren bij zich, verschillende plaatsen in Nederland afreizen, om deze bladen, welke zij van genoemden J.P. de Bas betrekken, aan de man te brengen.

Het bevreemdt, dat in dezen tijd van groote papier-schaarschte een dergelijk kwantum papier beschikbaar kan worden gesteld voor het drukken van dergelijke sensatie- en schendblaadjes.

Een fotografie van den verkooper gelieve U hierbij aan te treffen. Een fotografie zonder hoofddeksel kon niet worden vervaardigd, omdat, zoo de Zwaan verklaarde, hij een abces op zijn hoofd had, en tengevolge hiervan zijn pet altijd aan zijn hoofd vastgekleefd zat. De Zwaan verklaarde voorts, lid van "De Waarheid" te zijn.

BUREAU B

Het Hoofd van den Plaatselijken
Inlichtingendienst,

- 2 APR 1947

DIENST

Ministerie voor Algemeene
Oorlogvoering van het
Koninkrijk

foto C. Kwaan.

*behoort bij stuk nr.
13072.*

EXTRA

AMSTERDAMSCH BULLETIN DE KOERIER

PRIJS 9 CENT

HITLER LEEFT

NOG IN ZUID-AMERIKA!

Nieuwe oorlogsvoorbereiding?

Complot in Argentinië!

Hoewel in Europa nog steeds de aandacht op Spanje gevestigd blijft als 't laatste balwerk van fascistische dictatuur, ook buiten het oudste werelddeel heeft de democratie, waarvoor de gehele wereld bijna in vuur en vlam is ten onder gegaan, nog geenszins volledig gezegevierd. Vooral den laatsten tijd wordt de aandacht weer getrokken door staten in Spaans-Amerika, waar van ouds de dictatuur in eere wordt gehouden. Gelijk in Spanje steeds het geval is geweest, hebben ook daar de soldaten het hoogste woord en de operette-revoluties waren er altijd aan de orde van de dag. Tot nu toe verliepen zij nog minder tragisch dan de laatste revolutie in Spanje, die tot de bloedige internationale oorlog uitgroeide, maar ook in Zuid-Amerika worden de verhoudingen met den dag ingewikkelder, en er zijn verschijnselen die wijzen op spanningen waardoor een volgende „staatsgreep“ wel eens ongedachte gevolgen zou kunnen hebben. Want al is Zuid-Amerika dan niet naast de deur, de afstanden in deze wereld van atoombomben, schroeflooze vliegtuigen en V-wapens zijn te verwaarlozen factoren geworden, terwijl de machtigste geallieerde mogendheid, de Vereenigde Staten, vandaar onmiddellijk besprongen kan worden. Wellicht moet in dit verband ook aandacht besteed worden aan de enorme Amerikaanse expeditie

naar het ten Zuiden van Argentinië gelegen Zuidpool-gebied waar de Vereenigde Staten niet alleen speuren naar uranium voor atoombomben, waarvan de productie nog steeds wordt voortgezet, maar waar ook militaire steunpunten zullen worden ingericht. Want uit Argentinië dreigt het gevaar. Niet alleen zwelgt men er in verhalen over de aanwezigheid van Hitler in eigen persoon, die een schuilplaats in Patagonië zou hebben gevonden, maar ook zijn trawanten Leon Degrelle en Martin Bormann zouden er ondergedoken zijn, iets wat er zeer goed mogelijk is, daar het land er dusdanig uitgestrekt is, dat zij er zelfs zonder medeweten van een hulpvaardige kliek gemakkelijk onopgemerkt kunnen verblijven. En juist in Argentinië hebben zij wel hulp te verwachten. Want Argentinië heeft in den laatsten wereldoorlog weinig sympathie voor de geallieerde zaak getoond. De regering van president Peron is van denzelfden geest doortrokken als wijlen het Hitler-regime. Naar alle kanten poogt hij zijn macht uit te breiden. Elk middel komt daarvoor in aanmerking. Hij bootst getrouw de fascistische methodes na. In andere landen worden revoluties op touw gezet om marionettenregeringen op 't kussen te brengen. Er wordt zoo doorgedrongen in de naburige staten Bolivia en Chili, die met vele bonden aan de Argentijnsche machts politiek

werden geklonken. Argentinië staat er veel gunstiger voor dan Duitschland. Het land is uitgestrekt en beschikt over onmetelijke hulpbronnen. Terwijl het een voorraadschuur is van granen en vleesch, daarom beschikt het over een machtig drukmiddel ten opzichte van de omringende minder gezegende landen, die hoge prijzen moeten betalen om de onmisbare levensmiddelen te koop. Het eenige land dat dit machtsstreven in de weg staat is Brazilië, dat groter is dan Argentinië, over nog meer rijkdommen en bodemschatten beschikt en een grotere bevolking herbergt. Chili heeft er in toegestemd koper, ijzer, steenkool en andere delfstoffen aan Argentinië te leveren. Op die manier heeft Argentinië alle middelen om druk uit te oefenen op Brazilië, hetgeen tot een oorlog kan leiden. Het is een publiek geheim, dat dit ook precies Argentinië's doel is, daar drijft Peron bewust heen. Bij het verdrag van Chapultepec verbond Argentinië zich, alle Deutsche agenten en bezittingen uit te leveren. Dit verdrag is door het Argentijnsche congres goedgekeurd. Maar ondertusschen beschuldigt de Senaat het Opperste Gerechtshof van hoogverraad! Voorwensel hiervoor is, dat dit lichaam in 1943 de regering van Peron, die door een staatsgreep tot stand was gekomen, heeft erkend. In andere woorden, de Senaat beschuldigt het Gerechtshof, omdat het de verkiezing van deze Senaat zelf mogelijk heeft gemaakt! Deze zaak is echter niet zoo vreemd als hij lijkt. Het Opperste Gerechtshof in zijn huidige samenstelling is het eenige wetgevende lichaam, dat niet onder de plak van de regering zit. Als dit Hof uit de weg geruimd is en het nieuwe door de regering benoemd, kunnen alle Deutsche agenten en firma's zich veilig voelen tegenover alle eischen tot nillevering omdat zij Argentijnsche burgers zijn. Hoewel de raadsleden van Peron grotendeels gerecruteerd zijn uit de drie totalitaire bewegingen

Vervolg pag. 2

Een onzuivere minister?

COLLABORATEURS in het leger

OFFICIEREN UIT DEN ARBEIDSDIENST

Het Haagsche tribunaal heeft de zaak behandeld tegen luitenant-kolonel Duitgenius, voorheen hoofdarbeidsleider bij den Nederlandschen Arbeidsdienst. Wij weten nog wel wat dit voor een organisatie was, ontstaan uit het overblijfsel van het verslagen en opgeheven Nederlandsche leger, na een korte periode van Opbouw dienst. Vele Nederlandsche officieren van het Nederlandsche leger vonden hierin een gelegenheid hun commandeerende functies voort te zetten, terwijl ze tevens veilig gesteld waren voor eventueel minder vriendschappelijke bejegening (krijgsgevangenschap) door den bezetter. Want die bezetter voelde wel

wat voor den Arbeidsdienst, zacht gezegd. 't Was wel geen nationaal-socialistische instelling, want die waren niet populair hier, maar toch kende men in Duitschland al reeds iets dergelijks en daar was 't wel degelijk een nationaal-socialistisch stokpaardje. Vandaar, dat N. S. B.-kringen en ook de kopstukken van de Deutsche Arbeidsdienst groote belangstelling voor onzen Arbeidsdienst toonden. En die belangstelling werd daar zoo noodig gewaardeerd met luisterrijke plechtigheden en de noodig reclame voor deze instelling, die onze jongelui moest opvoeden met schop en kruiwagen. Zou de bedoeling iets anders kunnen zijn? Wie zou 't vermoed hebben, die de Deutsche dienst niet had gezien met werkelijke wapens. Nu zit het daagsche tribunaal met het geval! De kolonel verweert 't tribunaal de betekenis van den Arbeidsdienst niet te begrijpen. Hij vond zich geenszins een „profiteur“, al werd hij ook in rang verhoogd. En

de eed van trouw aan de Koningin, had met het heele geval niets te maken, beweerde de kolonel. Ondanks dit was het tribunaal in zijn uitspraak van meening, dat de Arbeidsdienst vanaf 1943 een nationaal-socialistischen inslag had en al was dan niet ieder lid van den N. A. D. een nationaal-socialist, hij moet toch als begunstiger van den vijand worden beschouwd. Daarom, werd luitenant-kolonel Duitgenius veroordeeld, ontsat uit ambten en kiesrechten in beslag genomen roerende goederen werden verbeurd verklaard.

Toch zijn er talrijke voormalige N. A. D.-officieren weer opgenomen in het Nederlandsche leger! Anderen hebben leidende functies in overheidsinstanties. Van hen is dus uitgemaakt dat zij den vijand begunstigd hebben: Zelfs de „huidige“ minister van oorlog heeft voor den Arbeidsdienst gewerkt. Zit hierin soms de verklaring van het eigenaardige optreden van de huidige legerleiding, die op eigen gezag politiek naar voren treedt, wanneer het er om gaat democratische vernieuwing terug te dringen? Worden daarom vele bladen op

Vervolg pag. 2.

OPZIENBARENDE „SOLDATEN”

Terwijl de Mijnwerkers

hun Zondagen offerden om in het binnenste der aarde 't onontbeerlijke zwarte goud te voorschijn te halen... het goud, waar Nederland om zit te springen en dat het nieuwe bloed is voor het economische leven van ons jarenlang uitgemarkt land, waren er andere Nederlanders, die zich ook voor het vaderland verdienstelijk zouden maken. Dat waren de lieden, die 't door de Duitschers afgetaapt bloed weer zouden laten terugvloeien. Dit waren uit den aard der zaak geen mijnwerkers. Neen, dat waren heele heeren, stuk voor stuk, menschen, die wat in 'hun mars hadden en reeds lauweren hadden verzameld. Want om zoo'n opdracht uit te voeren, moet je een schoolje hebben gehad; je moet naar Duitschland, met de Duitschers hoogduitsch praten — ja, tegenwoordig met die bezettende geallieerde heeren je woordje in 't Engelsch, Fransch-Russisch misschien zelfs — kunnen doen. Dan kan je niet de eerste de beste sturen, dat spreekt. Er ging dan ook een partijtje kopstukken naar Berlijn..... de Neder-

landsche „militaire” missie. Dat „militair”, omdat 't nog altijd mode is, na de laatste vijf roemrijke jaren. De heeren waren wel opgewassen tegen hun taak, dat moet gezegd worden. Trouwens ze waren er met 200 man, al waren ze dan natuurlijk niet allemaal even vlug van begrip. Het moet gezegd worden, dat ze — evengoed als de mijnwerkers — van gereedschap voor hun werkzaamheden werden voorzien. Werkten de mijnwerkers met houweelen en luchtdrukhamers, heeren werkten bij voorkeur met auto's. Daarvan waren ze ruimschoots voorzien. 154 auto's hadden ze voor hun onderzoekingen in de puinhoopen van Hitler's Derde Rijk, afgezien van een paar motorfietsen. Een generaal-majoor (vier sterren en een gouden balk) had nog 20 nieuwe Fords „noodig” — kosten 30.000 dollar — en bovendien 6 Mack trucks à f 7500.— per stuk. Zonder dieseltractor kon hun vangst ook niet binnengehaald worden.....

Wat was de vangst? Niet mis! De heeren deden in „effecten” — U weet wel van die papiertjes met veel nullen er op en met couponnetjes er aan. Daar zijn ze overal gek op! De moffen hadden ze

ook niet laten liggen en daarom zaten ze nu in Berlijn. De missie zat ze op de hielen en ja, hoor, ze hebben ze gepakt. Maar ja, Berlijn is Berlijn en Mokum is ver. En dat werk gaat je niet in je kouwe kleeren zitten — al heb je dan een slee van een wagen — en je wilt toch wel wat voor de moeite ook. Zoo deden de heeren er aardig zaken mee op de Berlijnsche zwarte markt — en natuurlijk niet in weer en wind, waar ze van die razzia's houden met politie in overvalauto's. Met de „verdiende” centjes was ook nog wel wat te beginnen, want als je een beetje bij bent is er aardig te scharrelen in bedrukte papiertjes, die de geallieerde heeren daar waarde toekennen.

En dan... borreltjes en koffie na zijn in Mofrika nog steeds schaarsche zaken en onmisbaar voor harde werkers. Die na 't geploeter dan ook recht hebben op verpozing, dewelke men — indien men opvoeding heeft genoten — slechts in Zwitserland kan vinden, en natuurlijk niet zonder „dame”.

Wat zeiden we ook weer? O, ja.....

Terwijl de mijnwerkers..... zie boven.

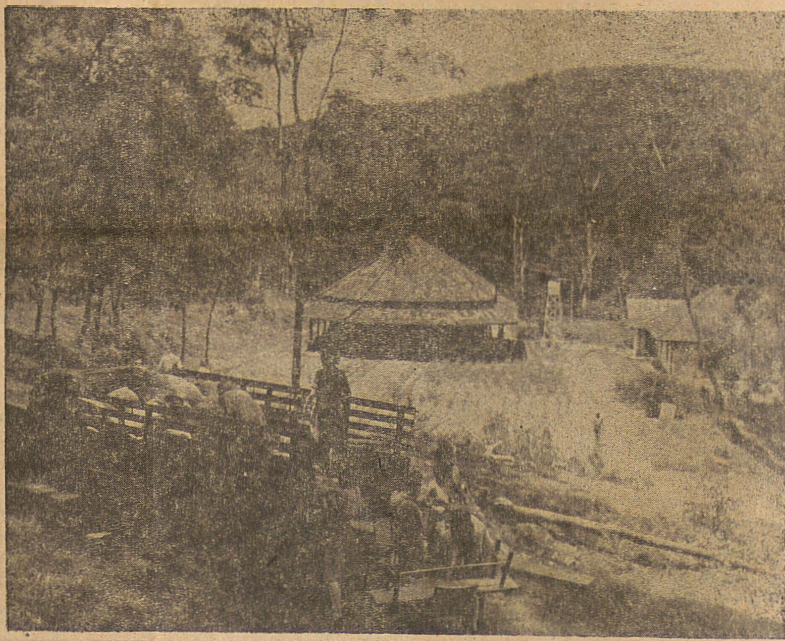
Volksbelang

en

Staatsbelang

Naar aanleiding van de knoeierijtjes, die op het gebied van de textielproductie en distributie zijn gebleken, wordt weer druk met de „Volksbelangen” geschermd. De fabrikanten benadeelen het „volksbelang”. O, die leelijke fabrikanten. Maar 't zelfde hoorden we tijdens de bezetting door de Duitse overheid verkondigen. Zwarte handelaren benadeelen 't volksbelang, want zij stalen van de minstbedeelden. Want wat verdween in den zwarten handel zou voor 't volk verloren gaan. Er werd echter niet steeds op gewezen, dat 't volk slechts dat deel der geproduceerde goederen ontvangt, dat de overheid — de staat — niet noodig had voor zijn bestaansstrijd, zijn oorlog, zijn geweld, en dat deel kon zelfs tot nul teruglopen. Het volksbelang was steeds het stiefkind voor de staat, die zijn eigen belang liet overheerschen. De tranen, die de bezettende overheid plengde over de benadeelde „volksbelangen”, waren dan ook niets anders dan krokodillentranen.

Hoe staat het nu met de „volksbelangen”, waar de stoute fabrikanten weer een loopje mee zouden nemen. Immers wij zien niet veel meer textiel dan in de nog niet al te benauwde bezettingsjaren. Wordt 't volk nu benadeeld? Laat ons constateeren dat er geen textiellnood bestaat voor de nieuwe divisies, die uit den grond worden gestampt voor Indonesië, terwijl ook de marine hier, terug uit „tropisch Nederland”, niet in korte broek en hemd behoeft rond te loopen. En..... de heeren politiemannen krijgen een keurig nieuw jasje (Engelsche snit). Maar afgezien hiervan niets te zien voor de harde werkers, die reeds vijf jaren op de koffie kwamen. Nu kraakt men harde noten, dat er geknoeid wordt, zoodat de overheid niet alles grijpt, wat te grijpen zou zijn, als de producenten maar eerlijk zouden zijn. Maar waar we weten, dat de overheid — de staat — ook nu nog meer belang stelt in goed uitgeruste troepenmachten, waar textiel, maar ook deviezen — voor de bewapening — voor noodig zijn, daar vreezen wij, dat het ook thans niet het volksbelang is, dat de heeren knoeiers bedreigen, maar als van ouds het..... staatsbelang! —

Een mobiele colonne van het Rode Kruis in Indonesië

Vervolg: HITLER LEEFT

van Europa, fascisme, nationaal-socialisme en falangisme, hij is aan de macht gekomen door de stemmen van het werkende volk, dat geen neiging heeft tot fascisme, dat zeer individualistisch is en daardoor niet geschikt voor de „vereiste” discipline. Deze werkers zullen misschien nog in staat zijn de plannetjes van de mannen aan de top te doen mislukken, ook al denken die mannen dat zij de arbeiders als instrumenten kunnen gebruiken. Britsche en Amerikaansche belangen hebben echter Zuid-Amerika altijd beschouwd als een soort koloniaal rijk en zij ondersteunen iedere „beweging” die het werkende volk op zijn plaats wil houden, d.w.z. 'die de arbeiders wil laten werken voor zeer lage lonen, de Verenigde Staten goedkoop aan grondstoffen te helpen. Ook Engeland blijft Peron met geld ondersteunen. Net zoals de Britsche financiers indertijd Hitler steunden, spelen zij nu hetzelfde spelletje in Argentinië en zij zijn bezig een gevaar te scheppen, dat nochtan eens moeilijk te vernietigen zal zijn.

Vervolg: Een onzuivere Minister

de soldataske brandstapel geworpen, terwijl men reactionnaire schrijverij geen voetbreed in den weg legt, ook al nemen zij een „loopje” met de door de regeering verdedigde politiek? Is dat de verklaring, waarom men 4 en een half jaar gevangenisstraf vraagt tegen een militair, die leet, die de heeren niet zint, verspreidt in een soldatenverblijf? En voelt men „in het leger” soms wat voor de ideeën van de „Nieuwe Eeuw”, dat in vroegere S. S.-ers en leden van de Duitse weermacht aan winsten ziet voor onze „ordebewaarders” in Indonesië, omdat zij 't klappen van de zweep uit „goede” bron hebben geleerd?

Prof. Lief tinck bij Zwarte Pieten

Een kans voor groote
collaboraterus

NIEUWE BIJZONDERE RECHTSPRAAK

Wellicht hebt U er al van gehoord... Lief tinck gaat de oorlogswinstmakers te lijf. Hij heeft na lang wikken en wegen zijn krijgsplan opgesteld en nu zijn dan de eerste pijlen afgeschoten en hebben de slachtoffers hun invulformulieren thuis gekregen, invulformulieren, die heel wat hoofdbrekens kosten, want zij bevatten vele ingewikkelde vragen, zoo intiem, dat een uitgebreide toelichting noodig bleek om de candidaat-geplukte-kippen wegwijst te maken in het doolhof van fiscale onbescheidenheid. Het gaat er om aan de weet te komen hoe iemand zijn guldentjes-bezit gedurende de jaren, dat we nogal veeleischende gasten mochten herbergen, heeft kunnen uitbreiden, en wel ondanks het feit, dat voor velen deze tijd nu niet bepaald overvloedige van rozegeur en maneschijn. De minister heeft — hij staat daarin niet alleen — eenig wantrouwen tegenover deze eerbare en handige lieden opgevat en vermoedt, dat er wel bij zullen zijn, die met eenig zelfverwijt zullen rood-

loopen. Dergelijke lieden hebben, zoo heet dat in ambtelijken stijl „onoirbare” winsten gemaakt en zijn dus rijker geworden van leveranties aan de bezetters of van zwarte zaakjes. Maar men vermoedt ook al, dat wie eenige jaren geleden niet zoo nauw keek om wat extra's in de wacht te sleepen, er ook nu niet bepaald gebrand op zal zijn, zich van het overvloedige te ontdoen. Men zal den heer Lief tinck gaarne wat door den neus willen boren en daarom heeft hij al zijn stukken opgesteld. Zoo meent hij. Want in de memorie van toelichting leest men op pagina 6:

„Er zal uiteraard beroep mogelijk zijn tegen de uitspraak van den inspecteur. De beslissing aangaande de grens tusschen onoirbare en oirbare voordeelen vereischt echter niet zoozeer kennis van het fiscale recht, als wel een zeer gedetailleerde kennis van prijzen, gewoonten en andere toestanden tijdens de oorlogsjaren en de verschillende takken van handel en bedrijf. Het is daarom niet gewenscht de raden van beroep voor de directe belastingen te belasten met deze beslissingen, welke hen telkens zouden roepen op het oordeel van deskundigen af te gaan. Het verdient de voorkeur personen uit het bedrijfsleven en ambtenaren, die gedurende den oorlog met het bedrijfsleven regelmatig in aan-

raking kwamen, te vereenigen tot een college, dat speciaal over genoemde onderscheiding oordeelt.”

Dit wordt dus nog eens weer een bijzondere rechtspraak. Terwijl we al aardig in de knoei zitten met de bijzondere rechtspraak op politiek gebied, die zelfs al scherpe critiek heeft uitgelokt van de meest deskundige zijde. Bovendien geeft een nieuw soort fiscale bijzondere rechtspraak, die zich hoofdzakelijk binnenskamers en in onderonsjes zal afspelen, volop aanleiding tot meten met twee maten, terwijl ook het recht van de sterkste een hartig woordje zal meespreken.

De krachtfiguren zullen wel beslagen voor een bijzonder gerecht — mocht dit reeds den moed hebben den strijd met hen aan te binden — verschijnen en niet nalaten hun zwaarste geslacht bij de heeren deskundigen — uit het bedrijfsleven — en ambtenaren — hun ook niet onbekend — in stelling te brengen. Dezen zullen zich dan wel tweemaal bedenken voor zij machtige potentaten, gewend anderen naar hun hand te zetten, tegen zich in 't harnas jagen. Alleen de kleintjes, die te hooi en te gras gedurende de bezetting een grijpstuiver wisten te vangen, zij zullen 't volle pond weer moeten afgeven, want zij zijn gevaarloos, en zullen in de toekomst weer kansloos zijn! —

Volksinvloed

Nu aan alle kanten met woorden als „democratie” en „democratisch” wordt geschermd willen we eens een oogenblik de aandacht vragen voor den tegenwoordigen toestand van den volksinvloed op het wereldgebeuren.

Heeft de gewone man, die zooals het overal van de daken werd rondgebaaid, zes jaar op de bres gestaan en stroomden bloed vergoot voor de macht en de wil van het volk, nu, na den strijd, meer invloed op en zeggenschap in het staatslichaam en daardoor meer beteekenis in den gang van zaken in de wereld, die door de staatsbestuurders wordt geregeld? Heeft hij wat bereikt door zijn bloed en offers, waarvan de miljoenen kruishouten over de geheele wereld getuigen? Het ging toch immers tegen terreur en onderdrukking? Voor Vrijheid en Democratie?

En wat zien we thans in de wereld? Deelt overal de „overwinnaar”, „het volk”, de lakens uit? Voor zoover wij het kunnen bekijken is daarvan in de verste verte geen sprake. Weliswaar, heeft de gewone man, de boer, de arbeider, de prolet, den oorlog uitgevochten, maar gewonnen heeft hij hem zeker niet. Hij heeft niet de kracht en de kunde op weten te brengen om de vruchten van zijn overwinning te plukken. Hij heeft het zwaard op vreeselijke wijze gehanteerd en het mes in eigen vleesch gezet. Millioenen zijn op de meest barbaarsche wijze aan hun eind gekomen. Het is verschrikkelijk, maar helaas noodig, daar steeds weer aan te herinneren. Niet alleen werden ontelbaar velen door kogels en granaten direct getroffen, gedood of verminkt. Millioenen werden levend verbrand in vlammen neerstortende vliegtuigen en hellende steden of verdeeld in de ovens, die opzettelijk voor menselijke wezens werden gestookt. Weer andere slachtoffers werden gemaakt door het hongerspook, dat elke menselijke vernietigingswaan getrouw begeleidt. Na deze helsche vertooning is de mensch murw gebeukt en doodmoe van de verspilde krachtsinspanning neergevallen, denkende, dat nu alles recht is gekomen

na zooveel doorstaan leed. Terwijl het er om ging de vrijheid en de democratie te oogsten, ging men dadelijk op de lauweren rusten en daarmede zagen de duistere machten hun kans gekomen om zich weer op het gepijnigde volkslichaam te storten. Onmiddellijk zijn de netten weer uitgezet. De volksvrijheden zijn overal weer ingesnoerd. De democratische regeeringen in alle landen doen net alsof hun neus bloedt en gaan hun gang.

In Nederland, vanouds het land der vrijheid, bedisselt na een jaar van practische dictatuur een op macht beluste klik de belangrijkste zaken buiten het volk om. Hoe de zaken geregeld worden met Indonesië, een werelddeel op zichzelf, gaat zoo goed als zonder overleg met het volk. Zaken, een volkstemming waard, werden door een commissie-generaal van vier man, aan de andere zijde van de wereld, afgedaan. De radio-omroep, een stuk volksleven van den eersten rang, werd door regeeringen en enkele „instanties” geregeld. Over „grenscorrecties” wordt een standpunt bepaald, nadat gewacht is totdat de belangstelling in breeden kring bekoeld is door meer directe zorgen over margarine en brood. Een voordeelig handelje met vanouds bekende onderdrukkers wordt bekonkeld nu niet te veel meer in Spaansche brei wordt ge-roerd.

Zooals het bij ons gaat, gaat het elders. In de hooge bevelvoering der wereldzaken gaat men ook stiltes zijn gang.

Wat men te hooren krijgt, wordt zorgvuldig geschild. De belangrijkste woorden worden eerst met zorg geschrapt of verzacht. Want wat deze mannen werkelijk beoogen, maar eerst later blijken...

Zij komen pas te voorschijn als de legers en vloten, die onderwijl in koortsigen haast worden gebouwd, in beweging komen. Het is dan weer de gewone man, die de vrijheid en democratie gaat verdedigen.

Evenals na München.....

Hoe lang nog?

DE BAS.

Huwelijk:

Heer 40 jaar, zakenman, zoekt kennismaking met onafhankelijke vrouw. Liefst eigen home en inkomen.

Br. 506 bur. KOERIER Deurllostraat 90, Amsterdam-Z.

HERSTEL - AFSTEL

De resultaten van onze welvaartspolitiek beginnen alreeds merkbaar te worden. Trouwens we hebben al eerder gewezen op verschijnselen als zich thans gaan uiten. Zij zijn hoofdzakelijk gevolgen van onzen oorlog - anders kon men het niet noemen - in de Indonesische gebieden. We verloren er reeds - aldus minister Fiévez - 453 man, een belangrijk aantal als men dit vergelijkt met onze verliezen in de Meidagen van 1940. Onze deviezen worden hierdoor grootendeels uitgeput en daarom is het niet te verwonderen, dat het levenspeil verlaagd zal moeten worden, indien Amerika ons niet op ruime schaal en wel zeer spoedig gaat poffen. Onze toestand is wat dat betreft gelijk aan die van Griekenland, waar men ook met „rebellens” overhoop ligt. Dat kan een oorzaak zijn, waarom Lingadji er thans met spoed is doorgejaagd, komt Amerika niet te hulp, dan gaan wij weer snel bergafwaarts en terug naar een oorlogshuishouding met meer bonnen en surrogaten. Amsterdam maakt reeds een begin. Hier gaat men woonruimte distribueeren - „vorderen”. Dit is een zuivere oorlogsmaatregel, waardoor de overheid zich zeer vergaande bevoegdheden toekent. Dit is noodzakelijk doordat de kosten van den toestand in Indonesië ons herstel op het tweede plan komt. Ook hieruit blijkt duidelijk dat het volksbelang achterstaat bij het staatsbelang.

Voor advertenties in deze bulletins

BUREAU „KOERIER”

Deurllostraat 90, A'dam-Z. — Zeer billijk tarief

HUWELIJK

Serieuze bemiddeling.

Bureau Komeet biedt U de helpende hand. Relaties en adressen door geheel Nederland. Gemakkelijke condities. Komt U eens praten. Spreekuur: Ma. Wo. en Za. 2-9 uur. Zondag 2-6 u. en volgens afspraak. Biesboschstraat 12 Amsterdam-Z. (Halte Waalstraat lijn 25).

Verantwoordelijk voor den inhoud J. P. de Bas

PIANOLEERAAR

Heeft nog eenige uren beschikbaar
Johan Viereke
Valeriusstraat 11 boven

BILLIJKE CONDITIES

BIJENKORF-SCHANDAAL

Achtergrond van de knoeierijen Belanghebbenden bij de distributie

Kleine zwarte pieten worden naarstig opgespoord. Overvalauto's razen door de straten. Agenten rennen verwoed op omstanders af. Zakken worden omgekeerd. Verdachten worden meegevoerd en... het eindigt dan in Veenhuizen. Afgezien van deze zwarte pieten zijn er nog vele handelaren in Nederland, die 't met de volksbelangen minder nauw nemen dan met de eigen belangen. Tenslotte handel je ook om er beter van te worden. En wil je veel beter worden dan moet vooral op eigen belangen worden gelet. Daarom letten groote mannen in de eerste plaats op eigen belangen. Zoo doen groote zaken ook. Het gaat dan niet meer om een pakje Amerikanen of om een schoenenbon, maar om jaarproducties; tonnen goederen. De N. V. de Bijenkorf verkoopt weliswaar in het klein, maar dat gebeurt slechts om de juffrouwen wat afleiding te bezorgen. De zaak doet in het groot..... en koopt tonnen in. Ze zetten er duizenden om. Natuurlijk is het lastig om alles in de gaten te houden. Er blijft wat steken hier en daar. Er komt wel eens wat onverkooptbaar goed in huis. Vóór den oorlog gebeurde dat gemakkelijk. Je schreef het af en borg het op. Wie verwachtte een oorlog? De directie was er onschuldig aan! Het goed bleef wachten op betere tijden, tot het verkoopbaar zou zijn, voor een zacht prijsje. En zoo ontdekte men ettelijke tonnen textielgoederen bij de Bijenkorf, die vergeten

waren tot in den oorlog en na den oorlog.

Bij een winkeliertje had men de zaak in beslag genomen en op andere wijze in den handel gebracht, maar, hoewel de directie van de Bijenkorf in overtreding was, men hield rekening met het feit, dat het hier een groote zaak betrof. Men ging met de heeren praten en de heeren waren voor een schikking te vinden, want de ambtenaren wachtten zich er wel voor om met de vuist op tafel te slaan. De heeren begrepen, dat ze wat moesten doen en daarom waren ze bereid een derde van hun voorraad tegen vóóroorlogschen prijs te laten verkoopen en de textielpunten daarvoor in te leveren. Het resteerende deel zouden ze dan normaal verkoopen tegen de volle prijs en textielpunten, waarbij ze boven dien aan hun vaste klanten dachten. En dat zijn niet die lui, die altijd naar de HEMA loopen.

De oplossing van dit geval is niet naar den zin van diverse bladen geweest, die vonden, dat de Bijenkorfdirectie nog niet zoo slecht geboerd heeft met haar achtergehouden voorraadje. Men moet in Nederland echter geen al te groote woorden gebruiken. wil men niet last krijgen met autoriteiten, die zich in hun wiek geschoten wanen. Want in Nederland regelen de autoriteiten alles en nog wat, ook op economisch terrein. Dit is zoo in den oorlog gegroeid, omdat de oorlog totaal was en alle productie op den oorlog was gericht. Nu zaten wij

in den oorlog verkeerd. Dat wil zeggen, onze productie kwam den vijand ten goede. Natuurlijk nam men 't daarbij niet zoo nauw en fabrikanten en ambtenaren hielpen elkaar zeer gezwind om het noodige in de zwarte handel te doen verdwijnen. Want wat zwart verdween was niet geboekt en kon ook later niet makkelijk achterhaald worden! Natuurlijk wisten de ambtenaren wel, dat de Heeren fabrikanten niet louter uit vaderlandsliefde „knoeiden”, maar ja, ook zij hadden het graag wat beter dan de gemiddelde burger met zijn schoteltje van de centrale keuken. Talrijke Rijksbureaux wisten wat te bemachtigen voor hun personeel, maar de Rijksbureaux deden ook wel eens een oogje toe, als ze de fabrikanten bezochten, die de Heeren controleurs door de beroerdste jaren heen hielpen. Er zijn zoo niet alleen ambtelijke, maar vooral „zakelijke” banden ontstaan, banden, die niet gemakkelijk los te wringen zijn. Het bedrijf heeft belangen bij de distributie en de ambtelijke banden naar de industrie zijn zeer hecht. Daarom praten velen maar al te vlug over „schandalen”, als zij vernemen, dat tegen groote fabrikanten en ondernemers anders wordt opgetreden, dan tegen zwarte pieten op den Nieuwendijk. Want ook de zakenlui hebben belang bij schaarschte. Schaarschte waarborgt immers steeds een goede prijs. Zoo heeft onze armoede aan goederen voor sommigen steeds een goede zijde.

JAPAN'S OVERWINNING

Een verzuim van het blanke ras

„Hebben deze kleine mannetjes die groote Hollanders verslagen”? vroegen de dessalieden van Bandoeng bij den intocht der Japanners. „Waarom hebben wij dat nooit gedaan”? Zoo is er heel wat geschreven over het prestige-verlies van den blanke en meestal wordt daarin een der redenen gezien van de politieke moeilijkheden na de capitulatie van Japan. Wij Hollanders hebben ons gezicht verloren, onze positie en onze rijkdom. Bijna vier jaar lang had het begrip Hollander niet de inhoud van heerscher, maar van overheerschte, die diep vernederde zwoeger, de slaaf. Wij hebben onze hooge staat verloren we zijn menschen geworden, die deel hebben aan honger en verdrukking. Dit hebben wij te danken aan het feit, dat het machtige blanke ras, dat geheel Oost Azië aan zich trok, dat de rijkste gebieden in bezit had of nam dat in China de wet stelde en er zijn concessies met eigen bestuur had, Japan slechts bezocht om „handelsbetrekkingen” aan te knopen. De Japanners maakten gebruik van deze betrekkelijke verwaarloozing van hun land, dat economisch niet voldoende aantrekkelijkheid bleek te bieden voor krachtige kolonisatie, om een eerste klas mogendheid te vormen, die de leiding van Oost Azië wilde veroveren. Het kreeg volop gelegenheid voor de verwerkelijking van dezen droom door de verdeeldheid van het blanke ras, dat toeliet dat de Japansche veroveraars Rusland versloegen, die het aanvaardde als bondgenoot tegen Duitschland in den eersten wereldoorlog, en aanzag dat het China onder den voet liep. Nadat het in den Tweeden Wereldoorlog geheel Oost-Azië beheerschte, heeft de vroeger gekoloniseerde bevolking begrepen, dat de blanke geen half-

god is uit 'n geheimzinnig land in het Westen maar 'n gewoon mensch, gevoelig voor dezelfde wapens, als waarmee hij zelf zijn macht vestigde. En wapens heeft men na deze periode van onrust ook. Geen wonder, dat men niet meer voor de kolonialen toestand voelt en liever de wapens laat spreken, mocht men trachten deze weer te herstellen.

Zoo wreekt zich in dezen tijd het verzuim van

het blanke ras niet bijtijds te hebben ingezien, dat een veroveringstocht niet halverwege kan worden beëindigd op straffe van latere nederlaag. Want al is Japan dan militair verslagen, voor het blanke ras is Oost-Azië verloren, al zal het nog wel eenigen tijd duren, vóórdát de blanken geheel uit hun vroeger gekoloniseerde gebieden worden verdreven.

De Nederlandsche troepen zoeken warmere oorden op.

EXTRA

AMSTERDAMSCH BULLETTIN

DE KOERIER

14961
Word 3/5-47. h. Keerluis den verhoof
aangeboden (Jordaanstraat)
PRIJS 9 CENT
Keerluis/maat 90. Amsterdam

DE RUSSEN BEWEREN:

HITLER LEEFT

De tunnel in de Rijkskanselarij

De geheimen in Spanje

Hoewel in Europa nog steeds de aandacht op Spanje gevestigd blijft als 't laatste bolwerk van fascistische dictatuur, ook buiten het oudste werelddeel heeft de democratie, waarvoor de geheele wereld bijna in vuur en vlam is ten onder gegaan, nog geenszins volledig gezegevierd. Vooral den laatsten tijd wordt de aandacht weer getrokken door stoten in Spaans-Amerika, waar van ouds de dictatuur in eere wordt gehouden. Gelijk in Spanje, en nu het geroep is geoorloofd ook daar de soldaten het hoogste woorden de operette-revoluties waren er altijd aan de orde van de dag. Tot nu toe verliepen zij nog minder tragisch dan de laatste revolutie in Spanje, die tot de bloedige internationale oorlog uitgroeide, maar ook in Zuid-Amerika worden de verhoudingen met den dag ingewikkelder, en er zijn verschijnselen die wijzen op spanningen waardoor een volgende „staatsgreep“ wel eens ongedachte gevolgen zou kunnen hebben. Want al is Zuid-Amerika dan niet naast de deur, de afstanden in deze wereld van atoombomben, schroeflooze vliegtuigen en V.-wapens zijn te verwaarlozen factoren geworden, terwijl de machtigste geallieerde mogendheid, de Vereenigde Staten, vandaar onmiddellijk besprongen kan worden. Wellicht moet in dit verband ook aandacht besteed worden aan de enorme Amerikaanse expeditie naar het ten Zuiden van Argentinië gelegen Zuidpoolgebied waar de Vereenigde Staten niet alleen speuren naar uranium voor atoombomben, waarvan de productie nog steeds wordt voortgezet, maar waar ook militaire steunpunten zullen worden ingericht. Want uit Argentinië dreigt het gevaar. Niet alleen zwelgt men er in verhalen over de aanwezigheid van Hitler in eigen persoon, die een schuilplaats in Patagonië zou hebben gevonden, maar ook zijn trawanten Leon Degrelle en Martin Bormann zouden er ondergedoken zijn, iets wat er zeer goed mogelijk is, daar het land er dusdanig uitgestrekt is, dat zij er zelfs zonder medeweten van een hulpvaardige kliek gemakkelijk ongemerkt kunnen verblijven.

Ook de Russen gelooven niet aan Hitler's einde in de Berlijnsche puinhoopen. Hebben zij niet de geheimen ontdekt van de privé-bunker in de Rijkskanselarij? Daar staat een groote betonnen toren op de binnenplaats en Hitler's schuilplaats bereikt men door een smalle deur. Diep onder den grond waren de weelderige vertrekken van den Führer, die er over elk gemak beschikte. Zelfs een elektrische keuken was niet vergeten, terwijl de zeldzaamste gerechten waren opgeslagen, bijeengebracht uit alle hoeken van Europa. Er waren zelfs garages voor de wagens van de lijfwacht en een

geheime tunnel voerde hier vandaan naar een stadsgedeelte op grooten afstand van de rijkskanselarij. Dat deze gang goed verborgen was, blijkt wel uit het feit, dat het weken duurde, eer men hem ontdekte. Bovendien spreken nog meer verschijnselen voor het gebruik dat gemaakt zou kunnen zijn van dezen tunnel. Heeft men in de puinhoopen van de Rijkskanselarij geen instrumenten gevonden van Dr. Ferdinand Sauerbruch, een Duitsch chirurg, die wellicht Hitler's gelaat heeft veranderd om hem veiligheid te verschaffen? Deze „Plastische“ deed in plastische chirurgie.

Op zijn moet bij Hitler zijn geweest in de laatste maanden van den strijd om Berlijn.

Zijn de archieven van Hitler niet bijtijds per vliegtuig naar de Balearen gebracht? Werden ze

toen niet naar Madrid doorgezonden, vanwaar ze naar de Spaansche stad Valencia werden vervoerd, waar ze thans onder strenge bewaking zijn van de falange, de partij van Franco. Zou men er zoo'n omslag mee gemaakt hebben als ze nog niet eens van waarde zouden zijn?

Hoe staat het met Hitler's duikbooten? Zij werden wel degelijk in Argentinië geholpen, ja, ontvingen brandstof van de Argentijnsche vloot. San Julian zouden nazi's geland zijn, want in Argentinië leefden reeds jaren Duitsche landeigenaars, die propaganda maakten voor de nazi's. Dit wil men officieel niet weten, ja, men bedekt dit sedertdien, dat de politie-commissaris van La Plata ontslagen werd, toen deze hiertegen wilde optreden.

De zwarte soldaat herleeft!

Opzienbarende onthullingen

Terwijl de Mijnwerkers

hun Zondagen offerden om in het binnenste der aarde 't onontbeerlijke zwarte goud te voorschijn te halen... het goud, waar Nederland om zit te springen en dat het nieuwe bloed is voor het economische leven van ons jarenlang uitgemergeld land, waren er andere Nederlanders, die zich ook voor het vaderland verdienstelijk zouden maken. Dat waren de lieden, die 't door de Duitschers afgetapt bloed weer zouden laten terugvloeien. Dit waren uit den aard der zaak geen mijnwerkers. Neen, dat waren heele heeren, stuk voor stuk, menschen, die wat in hun mars hadden en reeds lauweren hadden verzameld. Want om zoo'n opdracht uit te voeren, moet je een schoolje hebben gehad; je moet naar Duitschland, met de Duitschers hoogduitsch praten — ja, tegenwoordig met die bezettende geallieerde heeren je woordje in 't Engelsch, Fransch-Russisch misschien zelfs — kunnen doen. Dan kan je niet de eerste de beste sturen, dat spreekt. Er ging dan ook een partijtje kopstukken naar Berlijn..... de Nederlandsche „militaire“ missie. Dat „militair“, omdat 't nog altijd mode is, na de laatste vijf roemrijke jaren. De heeren waren wel opgewassen tegen hun taak, dat moet gezegd worden. Trouwens ze waren er met 200 man, al waren ze dan natuurlijk niet allemaal even vlug van begrip. Het moet gezegd worden, dat ze — evengoed als de mijnwerkers — van gereedschap voor hun werkzaamheden werden voorzien. Werkten de mijnwerkers met houweelen en luchtdrukhamers, heeren werkten bij voorkeur met auto's. Daarvan waren ze

ruimschoots voorzien. 154 auto's hadden ze voor hun onderzoekingen in de puinhoopen van Hitler's Derde Rijk, afgezien van een paar motorfietsen. Een generaal-majoor (vier sterren en een gouden balk) had nog 20 nieuwe Fords „noodig“ — kosten 30.000 dollar — en bovendien 6 Mack trucks à f 7500.— per stuk. Zonder dieseltractor kon hun vangst ook niet binnengehaald worden.....

Wat was de vangst? Niet mis! De heeren deden in „effecten“ — U weet wel van die papertjes met veel nullen er op en met couponnetjes er aan. Daar zijn ze overal gek op! De moffen hadden ze ook niet laten liggen en daarom zaten ze nu in Berlijn. De missie zat ze op de hielen en ja, hoor, ze hebben ze gepakt. Maar ja, Berlijn is Berlijn en Mokum is ver. En dat werk gaat je niet in je kouwkleeren zitten — al heb je dan een slee van een wagen — en je wilt toch wel wat voor de moeite ook. Zoo deden de heeren er aardig zaken mee op de Berlijnsche zwarte markt — en natuurlijk niet in weer en wind, waar ze van die razzia's houden met politie in overvalauto's. Met de „verdiende“ centjes was ook nog wel wat te beginnen, want als je een beetje bij bent is er aardig te scharrelen in bedrukte papertjes, die de geallieerde heeren daar waarde toekennen.

En dan... borreltjes en koffie na zijn in Mofrika nog steeds schaarsche zaken en onmisbaar voor harde werkers. Die na 't geploeter dan ook recht hebben op verpozing. dewelke men — indien men opvoeding heeft genoten — slechts in Zwitserland kan vinden, en natuurlijk niet zonder „dame“.

Wat zeiden we ook weer? O, ja.....

Terwijl de mijnwerkers..... zie boven.

LIEFTINCK bij zwarte pietten

Een kans voor groote
collaborateurs

NIEUWE BIJZONDERE RECHTSpraak

Wellicht hebt U er al van gehoord... Lieftinck gaat de oorlogswinstmakers te lijf. Hij heeft na lang wikken en wegen zijn krijgsplan opgesteld en nu zijn dan de eerste pijlen afgeschoten en hebben de slachtoffers hun invulformulieren thuis gekregen, invulformulieren, die heel wat hoofdbreukens kosten, want zij bevatten vele ingewikkelde vragen, zoo intiem, dat een uitgebreide toelichting noodig bleek om de candidaat-geplukte-kippen wegwijs te maken in het doolhof van fiscale onbescheidenheid. Het gaat er om aan de weet te komen hoe iemand zijn guldentjes-bezit gedurende de jaren, dat we nogal veeleischende gasten mochten herbergen, heeft kunnen uitbreiden, en wel ondanks het feit, dat voor velen deze tijd nu niet bepaald overvloedige van rozengeur en maneschijn. De minister heeft — hij staat daarin niet alleen — eenig wantrouwen tegenover deze eerbare en handige lieden opgevat en vermoedt, dat er wel bij zullen zijn, die met eenig zelfverwijt zullen rond-

loopen. Dergelijke lieden hebben, zoo heet dat in ambtelijken stijl „onoirbare” winsten gemaakt en zijn dus rijker geworden van leveranties aan de bezetters of van zwarte zaakjes. Maar men vermoedt ook al, dat wie eenige jaren geleden niet zoo nauw keek om wat extra's in de wacht te sleepen, er ook nu niet bepaald gebrand op zal zijn, zich van het overvloedige te ontdoen. Men zal den heer Lieftinck gaarne wat door den neus willen boren en daarom heeft hij al zijn stukken opgesteld. Zoo meent hij. Want in de memorie van toelichting leest men op pagina 6:

„Er zal uiteraard beroep mogelijk zijn tegen de uitspraak van den inspecteur. De beslissing aangaande de grens tusschen onoirbare en oirbare voordeelen vereischt echter niet zoozeer kennis van het fiscale recht, als wel een zeer gedetailleerde kennis van prijzen, gewoonten en andere toestanden tijdens de oorlogsjaren en de verschillende takken van handel en bedrijf. Het is daarom niet gewenscht de raden van beroep voor de directe belastingen te belasten met deze beslissingen, welke hen telkens zouden nopen op het oordeel van deskundigen af te gaan. Het verdient de voorkeur personen uit het bedrijfsleven en ambtenaren, die gedurende den oorlog met het bedrijfsleven regelmatig in aan-

aking kwamen, te vereenigen tot een college, dat speciaal over genoemde onderscheiding oordeelt.”

Dit wordt dus nog eens weer een bijzondere rechtspraak. Terwijl we al aardig in de knoei zitten met de bijzondere rechtspraak op politiek gebied, die zelfs al scherpe critiek heeft uitgelokt van de meest deskundige zijde. Bovendien geeft een nieuw soort fiscale bijzondere rechtspraak, die zich hoofdzakelijk binnenskamers en in onderonsjes zal afspelen, volop aanleiding tot meten met twee maten, terwijl ook het recht van de sterkste een hartig woordje zal meespreken.

De krachtfiguren zullen wel beslagen voor een bijzonder gerecht — mocht dit reeds den moed hebben den strijd met hen aan te binden — verschijnen en niet nalaten hun zwaarste geslacht bij de heeren deskundigen — uit het bedrijfsleven — en ambtenaren — hun ook niet onbekend — in stelling te brengen. Dezen zullen zich dan wel tweemaal bedenken voor zij machtige potentaten, gewend anderen maar hun hand te zetten, tegen zich in 't harnas jagen. Alleen de kleintjes, die te hooi en te gras gedurende de bezetting een grijpstuiver wisten te vangen, zij zullen 't volle pond weer moeten afgeven, want zij zijn gevaarloos, en zullen in de toekomst weer kansloos zijn! —

BIJENKORF-SCHANDAAL

Achtergrond van de knoeierijen

Belanghebbenden bij de distributie

Kleine zwarte pietten worden naarstig opgespoord. Overvalauto's razen door de straten. Agenten rennen verwoed op omstanders af. Zakken worden omgekeerd. Verdachten worden meegevoerd en... het eindigt dan in Veenhuizen. Afgezien van deze zwarte pietten zijn er nog vele handelaren in Nederland, die 't met de volksbelangen minder nauw nemen dan met de eigen belangen. Tenslotte handel je ook om er beter van te worden. En wil je veel beter worden dan moet vooral op eigen belangen worden gelet. Daarom letten groote mannen in de eerste plaats op eigen belangen. Zoo doen groote zaken ook. Het gaat dan niet meer om een pakje Amerikanen of om een schoenenbon, maar om jaarproducties: tonnen goederen. De N. V. de Bijenkorf verkoopt weliswaar in het klein, maar dat gebeurt slechts om de juffrouwen wat afleiding te bezorgen. De zaak doet in het groot... en koopt tonnen in. Ze zetten er duizenden om. Natuurlijk is het lastig om alles in de gaten te houden. Er blijft wat steken hier en daar. Er komt wel eens wat onverkooptbaar goed in huis. Vóór den oorlog gebeurde dat gemakkelijk. Je schreef het af en borg het op. Wie verwachtte een oorlog? De directie was er onschuldig aan! Het goed bleef wachten op betere tijden, tot het verkoopbaar zou zijn, voor een zacht prijsje. En zoo ontdekte men ettelijke tonnen textielgoederen bij de Bijenkorf, die vergeten

waren tot in den oorlog en na den oorlog.

Bij een winkeliertje had men de zaak in beslag genomen en op andere wijze in den handel gebracht, maar, hoewel de directie van de Bijenkorf in overtreding was, men hield rekening met het feit, dat het hier een groote zaak betrof. Men ging met de heeren praten en de heeren waren voor een schikking te vinden, want de ambtenaren wachtten zich er wel voor om met de vuist op tafel te slaan. De heeren begrepen, dat ze wat moesten doen en daarom waren ze bereid een derde van hun voorraad tegen vóóroorlogschene prijs te laten verkoopen en de textielpunten daarvoor in te leveren. Het resterende deel zouden ze dan normaal verkoopen tegen de volle prijs en textielpunten, waarbij ze boven dien aan hun vaste klanten dachten. En dat zijn niet die lui, die altijd naar de HEMA loopen.

De oplossing van dit geval is niet naar den zin van diverse bladen geweest, die vonden, dat de Bijenkorfdirectie nog niet zoo slecht geboerd heeft met haar achtergehouden voorraadje. Men moet in Nederland echter geen al te groote woorden gebruiken, wil men niet last krijgen met autoriteiten, die zich in hun wiek geschoten wanen. Want in Nederland regelen de autoriteiten alles en nog wat, ook op economisch terrein. Dit is zoo in den oorlog gegroeid, omdat de oorlog totaal was en alle productie op den oorlog was gericht. Nu zaten wij

in den oorlog verkeerd. Dat wil zeggen, onze productie kwam den vijand ten goede. Natuurlijk namen 't daarbij niet zoo nauw en fabrikanten en ambtenaren hielpen elkaar zeer gezwind om het noodige in de zwarte handel te doen verdwijnen. Want wat zwart verdween was niet geboekt en kon ook later niet makkelijk achterhaald worden! Natuurlijk wisten de ambtenaren wel, dat de Heeren fabrikanten niet louter uit vaderlandsliefde „knoeiden”, maar ja, ook zij hadden het graag wat beter dan de gemiddelde burger met zijn schotelletje van de centrale keuken. Talrijke Rijksbureaux wisten wat te bemachtigen voor hun personeel, maar de Rijksbureaux deden ook wel eens een oogje toe, als ze de fabrikanten bezochten, die de Heeren controleurs door de beroerdste jaren heen hielpen. Er zijn zoo niet alleen ambtelijke, maar vooral „zakelijke” banden ontstaan, banden, die niet gemakkelijk los te wringen zijn. Het bedrijf heeft belangen bij de distributie en de ambtelijke banden naar de industrie zijn zeer hecht. Daarom praten velen maar al te vlug over „schandalen”, als zij vernemen, dat tegen groote fabrikanten en ondernemers anders wordt opgetreden, dan tegen zwarte pietten op den Nieuwendijk. Want ook de zakenlui hebben belang bij schaarschte. Schaarschte waarborgt immers steeds een goede prijs. Zoo heeft onze armoede aan goederen voor sommigen steeds een goede zijde.

EXPORTEEREN en sterven!

Nu de toestand in Nederland niet zoo rooskleurig is gebleken als velen zich na twee jaar bevrijding hadden voorgesteld, willen we eens een paar gedachten aan onze moeilijkheden wijden! Feit is, dat we een geweldige klap hebben gekregen en onze vóór-oorlogse nationale rijkdom grootendeels is verdwenen. Hoe was echter onze rijkdom ontstaan? Dit te weten is van belang om na te kunnen gaan of wij er weer bovenop kunnen komen. En nu kunnen wij wel als vaststaand aannemen, dat onze rijkdom niet voortsproot uit de schatten uit eigen land, maar dat wij Nederlanders onze welvaart verwierven door de voortvarendheid, waarmede wij buiten ons landsgebied te werk gingen. Onze ruige voorvaders verdreven de Portugeezen en Spanjaarden uit vele rijke gebieden dezer aarde en namen zelf daar de touwtjes in handen en één onzer roemrijkste daden uit de geschiedenis wordt bezongen in een lied over Piet Hein, die een heele vloot met zilver in de wacht sleepte! Onze welvaart stamde van overzee. Hierdoor werd later onze industrie van groote beteekenis, terwijl onze landbouw voor een deel tot tuinbouw kon worden, doordat de bevolking zich het massavoedsel overzee wist te verschaffen. Terwijl onze bodem zich leende voor grondige bewerking. Vast staat, dat onze welvaart nimmer 't gevolg is geweest van de bodemrijkdom van eigen land. Ons land is noch abnormaal vruchtbaar, noch bevat Nederland een overmaat van kostbare delfstoffen, al kunnen wij wellicht in eigen behoefte aan kolen voorzien. Op eigen kracht aangewezen, zijn wij dus een arm land, dit in tegenstelling met Indonesië en Amerika, die door eigen bodemschatten van belang zijn. Amerika werd ontgonnen door arme pioniers en door flink aan te pakken wisten zij tot welvaart te komen. En wij? Wij hebben ons land niet ontgonnen! Evenzoo deden wij in Indonesië, waar we de

oerwouden in vruchtbare plantages veranderden en later mijnen groeven en bronnen boorden. Dit nu is in Nederland uitgesloten. Ook al zou onze bodem nog verrassingen bieden, dan zou dit nog niet voldoende kunnen zijn om de algemeene welvaart voor onze overbevolking beduidend omhoog te brengen. Dat dit thans, nu wij arm zijn, een groot nadeel is, ligt voor de hand. Wij hebben nu kapitaal noodig om er bovenop te komen. Veel moet worden hersteld, onze industrie moet worden opgehouwd! Maar de kapitaalbezitter heeft Nederland weinig of geen aantrekkingskracht. Amerika, rijk geworden, heeft kapitaal. Wij hebben 't noodig. Maar Amerika ziet de wereld niet van Europeesch, maar van iegen standpunt. Het zoekt voor zijn beleggingen, evenals Europa in de vorige eeuw, in zichzelf rijke landen, waar schatten verborgen liggen in den bodem zelf. Het heeft kapitaal voor Duitsland, waar het Ruhrgebied rijk aan kolen en delfstoffen is, voor Indonesië, dat op elk gebied producten kan opleveren, voor Griekenland en Turkije, niet zozeer om deze landen zelf, maar meer omdat deze staten op den weg liggen, die het Russische machtsgebied afsluit van de Vóór-Aziatische oliegebieden!

Onze regering heeft in de eerste plaats het oog gericht op Indonesië. Zij weet ook, dat dit veel belangrijker is dan ons land zelf. Ook Amerika heeft belang bij al deze gebieden, niet omdat het daarheen zijn kapitaal en goederen wil uitvoeren, maar omdat het de rijkdommen wil invoeren. Want alleen invoer — zilvervloot — vergroot de rijkdom. De uitvoer is de cost die voor de baet uitgaat. Hoe grooter die cost, hoe geringer de baet. De cost kan „gedrukt” worden door een machtig heer, die een grote mond en een knuppel — atoom — heeft. Maar een jochie lacht men uit en laat men de strop betalen, die men zich uit angst voor de knuppel op den hals gehaald heeft. De kleine ke-

honger, hij moest wel, al verwekte hij een meelijwekkenden lach. Wij moeten exporteeren..... of sterven!

Wij weten allen wat dit beteekent. Wij allen zijn exporteurs geweest. Groot en klein. In de Nederlandsche steden. Wij exporteerden ons linnengoed, onze dekens naar de boeren om wat tarwe, een paar mudjes aardappels in de wacht te slepen. Wat waren we voordeelg uit, hè? Wij met die heele stadsbevolking in de rij. In de wereld staan we ook in de rij, bij de groote „bondgenoot” overzee, bij den rijken boer, met voor zijn deur de hongerende stadsbevolking van Europa, ja, waren wij het maar alleen — China, Japan, enz.

Gelooft ge, dat hij anders is dan onze eigen boer? Wij gelooven het niet! Hij haalt er uit, wat te halen is. Zaken zijn zaken! In den vreedden oorlog heeft men 't medelijden nu juist nergens bepaald aangekweekt. Onze regering beweert, dat we door uitvoer er weer bovenop komen. Wij beweren, dat een land, zelf arm als 't onze, door uitvoer van de meest noodige voedingsmiddelen nooit of te nimmer ook maar een stap kan vorderen op den weg naar herstel. Herstel beteekent thans heel iets anders dan een fabriekje hier en een werkplaats daar. Moderne industriecomplexen verrijzen niet door zich een paar eieren uit den mond te sparen, zij zijn slechts bestaanbaar in landen, waar de olie uit den grond spuit, de overtollige aardappels in den grond als mest verwerkt worden. Voor ons is de plaat van den teekenaar Low veelzegender. Hij teekende John Bull en Marshall voor een rek met kleeren. John Bull had maar weinig textielpunten en kon maar weinig nemen. Daarom nam Marshall maar een overall en John Bull een soldatenpak, zooals trouwens op Marshall's koffert stond: ik de dollars, jij de soldaten. Of in andere woorden: Amerika levert de kanonnen, Europa het kanonnenvleesch.....

Iets over moraal

Algemeen is de klacht over de moraal. Het is mis met het volk. Het doet niet netjes meer. Oplichterij, bedriegerij, smokkel, zwarte handel, zwendel op groote schaal..... iedereen heeft er mee te maken. 't Ergste is, men voelt niet eens meer, als iets „verkeerd” is. In smokkelstreken praat men over alles, behalve over smokkel. Een dief of moordenaar is een erg mensch. Een smokkelaar..... is ieder. Zoo ook is het met zwarte handel. Die handel is normaal. O ja, 't mag niet, maar men maakt zich belachelijk indien men 't niet zou doen. Het is niet tegen de moraal! Hoe komt dat?

Omdat moraal meer is dan wetsartikel no. zooveel. Het volk heeft zijn eigen opvatting over goed en kwaad. Wat tegen het volksbelang ingaat, is afkeurenswaard. Wat een ieder als normaal aanvoelt, kan verboden zijn, maar wordt niet als minderwaardig gevoeld, ook al tracht men van hoogerhand deze opvattingen te beïnvloeden. Het volksbesef voelt onwillekeurig, welke propaganda een luchtje heeft. Want men heeft leergeld betaald met de van boven geleide moraal.

Wie aan de teugels zit, heeft steeds de mond vol gehad over de goede zaken, die hij voor had. Dit was verkeerd en wie het deed, een slecht mensch. Maar dat, dat was goed. Kwam er een andere meester — en dat gebeurde de laatste jaren, strop voor de heeren — dan draaide de moraal als de wind. Het werd een warwinkel in de van hoogerhand geleide moraal. De eene hooge Piet vond prachtig, waarop de andere hooge oome een doodstraf zette. Jan Boezeroen, die had gedacht, dat

goed en kwaad werkelijke zaken waren, dacht er 't zijne van en kweekte zijn eigen wetten, die geen rekening houden met 't stuivertje wisselen van goed en kwaad van hoogerhand. Hij smokkelde, want het bracht voordeel. En er waren overheden, die het mooi vonden. Hij verkocht zwart, hij saboteerde, ja erger, hij moordde en brandschatte in het groot. Er waren overheden die dat beloonden.

Nu zeggen de hooge Pieten plots tegen hun onderdanen, dat hetzelfde wat zij prezen, nu verkeerd en strafbaar is. En zij klagen over de moraal van hun volgelingen, dezelfde die jarenlang voor hen op de bres mochten staan, in actie waren aan de fronten — ook voor het moraal van onze troepen is actie goed, zoo zegt een kolonel b. d. in de Nieuwe Post — vertrouwd werden met stengun en handgranaat; moord en doodslag, list en bedrog. De jongens van geheel de wereld waren in „actie”, maar hun „actie” was gegrond op bedrog en zwendel. Terwijl gezegd werd, dat zij stredden voor vrede, orde en democratie, dacht men aan rubber, olie en wereldmacht. Wanneer men huilde over fascisme, dacht men aan marktverovering en verdrijving van concurrenten.

Wanneer men spreekt van strijd tegen smokkel en zwarte handel, bedoelt men de onaantastbaarheid van de beschikking over de goederen, om ze daár te gebruiken, waar de kapitaal- en staatsbelangen bedreigd zijn. Wanneer men op deze bedriegerij wijst, wordt men vervolgd, omdat men in een democratische staat moet loven 'wat de heeren prijzen. Andere opvattingen zijn tegen de moraal, de moraal, die bepaald wordt door wetsartikel nummer zooveel!

Volksbelang en Staatsbelang

Naar aanleiding van de knoeierijtjes, die op het gebied van de textielproductie en distributie zijn gebleken, wordt weer druk met de „Volksbelangen” geschermd. De fabrikanten benadeelen het „volksbelang”. O, die leelijke fabrikanten. Maar 't zelfde hoorden we tijdens de bezetting door de Deutsche overheid verkondigen: Zwarte handelaren benadeelen 't volksbelang, want zij stalen van de minstbedeelde. Want wat verdween in den zwarten handel zou voor 't volk verloren gaan. Er werd echter niet steeds op gewezen, dat 't volk slechts dat deel der geproduceerde goederen ontvangt, dat de overheid — de staat — niet noodig had voor zijn bestaansstrijd, zijn oorlog, zijn geweld, en dat deel kon zelfs tot nul teruglopen. Het volksbelang was steeds het stiefkind voor de staat, die zijn eigen belang liet overheerschen. De tranen, die de bezettende overheid plengde over de benadeelde „volksbelangen”, waren dan ook niets anders dan krokodillentranen.

Hoe staat het nu met de „volksbelangen”, waar de stoute fabrikanten weer een loopje mee zouden nemen. Immers wij zien niet veel meer textiel dan in de nog niet al te benauwde bezettingsjaren. Wordt 't volk nu benadeeld? Laat ons constateeren dat er geen textielnood bestaat voor de nieuwe divisies, die uit den grond worden gestampt voor Indonesië, terwijl ook de marine hier, terug uit „tropisch Nederland”, niet in korte broek en hemd behoeft rond te loopen. En..... de heeren politie-mannen krijgen een keurig nieuw jasje (Engelsche snit). Maar afgezien hiervan niets te zien voor de harde werkers, die reeds vijf jaren op de koffie kwamen. Nu kraakt men harde noten, dat er geknoeid wordt, zoodat de overheid niet alles grijpt, wat te grijpen zou zijn, als de producenten maar

Vervolg pag. 4, eerste kolom onderaan

Volksinvloed

Nu aan alle kanten met woorden als „democratie” en „democratisch” wordt geschermd willen we eens een oogenblik de aandacht vragen voor den tegenwoordigen toestand van den volksinvloed op het wereldgebeuren.

Heeft de gewone man, die zooals het overal van de daken werd rondgebazuind, zes jaar op de bres gestaan en stroomen bloed vergoot voor de macht en de wil van het volk, nu, na den strijd, meer invloed op en zeggenschap in het staatslichaam en daardoor meer beteekenis in den gang van zaken in de wereld, die door de staatsbestuurders wordt geregeld? Heeft hij wat bereikt door zijn bloed en offers, waarvan de miljoenen kruishouten over de geheele wereld getuigen? Het ging toch immers tegen terreur en onderdrukking? **Vóór Vrijheid en Democratie?**

En wat zien we thans in de wereld? Deelt overal de „overwinnaar”, „het volk”, de lakens uit? Voor zoover wij het kunnen bekijken is daarvan in de verste verte geen sprake. Weliswaar, heeft de gewone man, de boer, de arbeider, de proleet, den oorlog uitgevochten, maar gewonnen heeft hij hem zeker niet. Hij heeft niet de kracht en de kunde op weten te brengen om de vruchten van zijn overwinning te plukken. Hij heeft het zwaard op vreeselijke wijze gehanteerd en het mes in eigen vleesch gezet. Millioenen zijn op de meest barbaarsche wijze aan hun eind gekomen. Het is verschrikkelijk, maar helaas noodig, daar steeds weer aan te herinneren. Niet alleen werden ontelbaar velen door kogels en granaten direct getroffen, gedood of verminkt. Millioenen werden levend verbrand in vlamvend neerstortende vliegtuigen en hellaaierende steden of verdeld in de ovens, die opzettelijk voor menselijke wezens werden gestookt. Weer andere slachtoffers werden gemaakt door het hongerspook, dat elke menselijke vernietigingswaanzin getrouw begeleidt. Na deze helse vertoonings is de mensch murw gebeukt en doodmoe van de verspilde krachtsinspanning neergevallen, denkende, dat nu alles recht is gekomen na zooveel doorstaan leed. Terwijl het er om ging de vrijheid en de democratie te oogsten, ging men dadelijk op de lauweren rusten en daarmede zagen de duistere machten hun kans gekomen om

zich weer op het gepijnigde volkslichaam te storten. Onmiddellijk zijn de netten weer uitgezet. De volksvrijheden zijn overal weer ingesnoerd. De democratische regeeringen in alle landen doen net alsof hun neus bloedt en gaan hun gang.

In Nederland, vanouds het land der vrijheid, bedisselt na een jaar van practische dictatuur een op macht beluste klik de belangrijkste zaken buiten het volk om. Hoe de zaken geregeld worden met Indonesië, een werelddeel op zichzelf, gaat zoo goed als zonder overleg met het volk. Zaken, een volksstemming waard, werden door een commissie-generaal van vier man, aan de andere zijde van de wereld, afgedaan. De radio-omroep, een stuk volksleven van den eersten rang, werd door regeeringen en enkele „instanties” geregeld. Over

„grenscorrecties” wordt een standpunt bepaald, nadat gewacht is totdat de belangstelling in breeden kring bekoeld is door meer directe zorgen over margarine en brood. Een voordeelig handelje met vanouds bekende onderdrukkers wordt bekonkeld nu niet te veel meer in Spaansche brei wordt geroerd.

Zooals het bij ons gaat, gaat het elders. In de hooge bevelvoering der wereldzaken gaat men ook stiltes zijn gang.

Wat men te hooren krijgt, wordt zorgvuldig geschild. De belangrijkste woorden worden eerst met zorg geschrapt of verzacht. Want wat deze mannen werkelijk beoogen, maar eerst later blijken...

Zij komen pas te voorschijn als de legers en vloeten, die onderwijl in koortsigen haast worden gebouwd, in beweging komen. Het is dan weer de gewone man, die de vrijheid en democratie gaat verdedigen.

Evenals na München.....

Hoe lang nog?

DE BAS.

HERSTEL - AFSTEL

De resultaten van onze welvaartspolitiek beginnen alreeds merkbaar te worden. Trouwens we hebben al eerder gewezen op verschijnselen als zich thans gaan uiten. Zij zijn hoofdzakelijk gevolgen van onzen oorlog - anders kon men het niet noemen - in de Indonesische gebieden. We verloren er, reeds - aldus minister Fiévez - 453 man, een belangrijk aantal als men dit vergelijkt met onze verliezen in de Meidagen van 1940. Onze deviezen worden hierdoor grootendeels uitgeput en daarom is het niet te verwonderen, dat het levenspeil verlaagd zal moeten worden, indien Amerika ons niet op ruime schaal en wel zeer spoedig gaat poffen. Onze toestand is wat dat betreft gelijk aan die van Griekenland, waar men ook met „rebellien” overhoop ligt. Dat kan een oorzaak zijn, waarom Lingadjadi er thans met spoed is doorgejaagd. Komt Amerika niet te hulp, dan gaan wij weer snel bergafwaarts en terug naar een oorlogshuishouding met meer bonnen en surrogaten. Amsterdam maakt reeds een begin. Hier gaat men woonruimte distribueeren - „vorderen”. Dit is een zuivere oorlogsmaatregel, waardoor de overheid zich zeer vergaande bevoegdheden toekent. Dit is noodzakelijk omdat door de kosten van den toestand in Indonesië ons herstel op het tweede plan komt. Ook hieruit blijkt duidelijk dat het volksbelang achterstaat bij het staatsbelang.

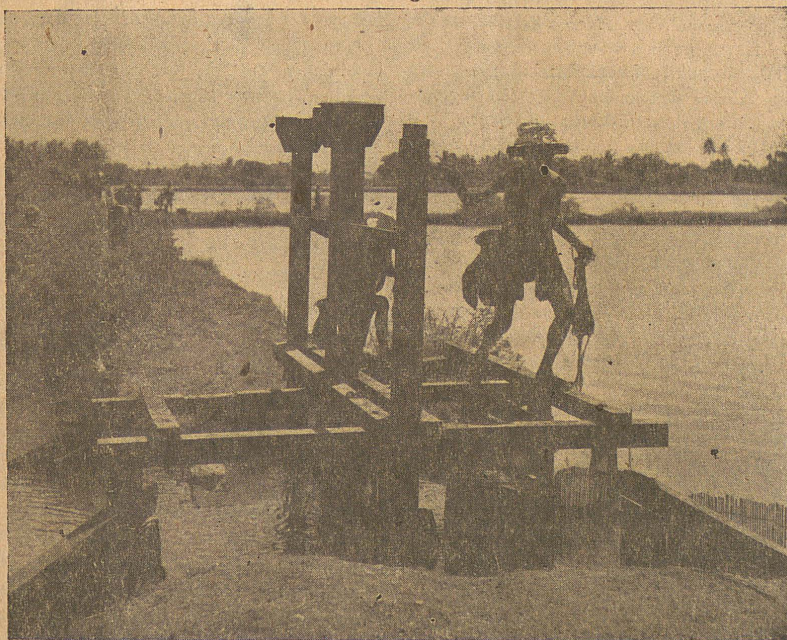
Vervolg: Volksbelang en Staatsbelang

eerlijk zouden zijn. Maar waar we weten, dat de overheid - de staat - ook nu nog meer belang stelt in goed uitgeruste troepenmachten, waar textiel, maar ook deviezen - voor de bewapening - voor noodig zijn, daar vreezen wij, dat het ook thans niet het volksbelang is, dat de heeren knoeiers bedreigen, maar als van ouds het..... staatsbelang! -

Verantwoordelijk voor den inhoud J. P. de Bas

Javaansche visschers keeren huiswaarts na de vangst

Een vischvijver op Java